

LIGJ
Nr. 19/2025

**PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES SË FACILITETIT NDËRMJET
REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, TË PËRFAQËSUAR NGA KËSHILLI I MINISTRAVE I
REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, DHE BASHKIMIT EVROPIAN, TË PËRFAQËSUAR
NGA KOMISIONI, PËR RREGULLIMET SPECIFIKE PËR ZBATIMIN
E MBËSHTETJES SË BASHKIMIT EVROPIAN PËR REPUBLIKËN E SHQIPËRISË,
NË KUADËR TË FACILITETIT PËR REFORMA DHE RITJE**

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1, dhe 121, pika 1, shkronja “ç”, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet marrëveshja e facilitetit ndërmjet Republikës së Shqipërisë, të përfaqësuar nga Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë, dhe Bashkimit Evropian, të përfaqësuar nga Komisioni, për rregullimet specifike për zbatimin e mbështetjes së Bashkimit Evropian për Republikën e Shqipërisë, në kuadër të facilitetit për reforma dhe rritje, sipas tekstit bashkëlidhur këtij ligji.

Neni 2

Këshilli i Ministrave, brenda 3 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, miraton vendimin për përcaktimin e funksioneve, përgjegjësi dhe marrëdhënieve midis autoriteteve dhe strukturave përgjegjëse për koordinimin dhe raportimin, sipas parashikimeve të marrëveshjes së facilitetit bashkëlidhur këtij ligji.

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 13.3.2025.

Shpallur me dekretin nr. 100, datë 17.3.2025, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj.

MARRËVESHJE FACILITETI

NDËRMJET BASHKIMIT EVROPIAN TË PËRFAQËSUAR NGA KOMISIONI DHE REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË TË PËRFAQËSUAR NGA KËSHILLI I MINISTRAVE I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, PËR RREGULLIMET SPECIFIKE PËR ZBATIMIN E MBËSHTETJES SË BASHKIMIT EVROPIAN PËR REPUBLIKËN E SHQIPËRISË, NË KUADËR TË FACILITETIT PËR REFORMA DHE RITJE

TABELA E PËRMBAJTJES

TTULLI I: DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1 Interpretimi dhe përkufizime

Neni 2 Objekti dhe qëllimi i Marrëveshjes

Neni 3 Parime të përgjithshme për mbështetjen e Bashkimit në kuadër të Facilitetit

Neni 4 Masa kufizuese të BE-së

Neni 5 Koordinatori Kombëtar i Facilitetit të Reformës dhe Rritjes

TTULLI II: RREGULLAT PËR ZBATIMIN

Neni 6 Parakushtet, kushtet e përgjithshme dhe kushtet e pagesës për mbështetjen e Bashkimit në kuadër të Facilitetit

TTULLI III: TAKSAT DHE PRANUESHMËRIA

Neni 7 Taksat, detyrimet dhe tarifat

Neni 8 Rregullat për pranueshmërinë

TTULLI IV: MBROJTJA E INTERESAVE FINANCIARË TË BASHKIMIT

Neni 9 Sistemet e kontrollit të brendshëm dhe detyrimet për të luftuar keqmenaxhimin e fondeve

Neni 10 Shërbimi i Koordinimit kundër Mashtrimit

Neni 11 Struktura e BE-së kundër mashtrimit dhe bashkëpunimi i Përfituesit me atë strukturë

Neni 12 Të drejtat e institucioneve, organeve, zyrave dhe agjencive të Bashkimit për të monitoruar dhe zbatuar Facilitetin, për të hetuar dhe pasur akses

TTULLI V: LIRIMI I FONDEVE, RIKUPERIMI DHE EKZEKUTIMI

Neni 13 Parafinancimi

Neni 14 Rregullat për lirimin e fondeve

Neni 15 Alokimi i pagesës

Neni 16 Pagesa e mbështetjes me hua

Neni 17 Rregullat për mbajtjen, zbritjen dhe shpërndarjen e fondeve përpara lirimit të fondeve

Neni 18 Rregulla për zbritjen, rikuperimin dhe ekzekutimin pas lirimit të fondeve

Neni 19 Mbështetja e pakthyeshme e kanalizuar nëpërmjet Kuadrit të Investimeve në Ballkanin Perëndimor

Neni 20 Mbështetja me hua e kanalizuar nëpërmjet Kuadrit të Investimeve në Ballkanin Perëndimor

TTULLI VI: TRANSPARENCA, MBROJTJA E TË DHËNAVE DHE VIZIBILITETI

Neni 21 Mbledhja e të dhënave dhe transparencia

Neni 22 Mbrojtja e të dhënave

Neni 23 Vizibiliteti

Neni 24 Ruajtja e dokumenteve

TTULLI VII: MONITORIMI, RAPORTIMI DHE VLERËSIMI

Neni 25 Kërkesat e përgjithshme të raportimit për Përfituesit

Neni 26 Gjuha

Neni 27 Informacion për kontekstin e vlerësimeve *ex-post* të Facilitetit të Reformës dhe Rritjes nga Komisioni

TTULLI VIII: DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

Neni 28 Hyrja në fuqi

Neni 29 Ndryshimet

Neni 30 Pezullimi i Marrëveshjes

Neni 31 Ndërprerja e Marrëveshjes

Neni 32 Komunikimi dhe shkëmbimi i informacionit

Neni 33 Legjislacioni dhe juridiksioni rregullues

Neni 34 Rregullimet për dhënien e informacionit shtesë

Neni 35 Parlamenti Evropian dhe Këshilli

Neni 36 Anekset

ANEKSI A: MODELI I KËRKESËS PËR LIRIMIN E FONDEVE

ANEKSI B: MODELI I DEKLARATËS SË GARANCISË

ANEKSI C: RAPORTIMI I PARREGULLSIVE

ANEKSI D: PËRKUFIZIME TË MËTEJSHME, ME QËLLIM MBROJTJEN E INTERESAVE FINANCIARË TË BE-së

Bashkimi Evropian, i përfaqësuar nga Komisioni Evropian, në vijim i referuar si “**Komisioni**”, nga njëra anë,

dhe

Republika e Shqipërisë, e përfaqësuar nga Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë, në vijim e referuar si “**Përfituesi**”, nga ana tjetër,

dhe bashkërisht të dyja të referuara si “**Palët**”,

duke pasur parasysh që:

1. Rregullorja (BE) 2024/1449 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit krijoi ‘Facilitetin për Reforma dhe Rritje për Ballkanin Perëndimor’ (**‘Faciliteti’**)¹ për të mbështetur procesin e zgjerimit, duke përshpejtuar përafrimin me *acquis* të Bashkimit, për të përshpejtuar integrimin ekonomik rajonal, si edhe konvergjencën socio-ekonomike me BE-në;

2. Në përputhje me nenin 11, të Rregullores (BE) 2024/1449, më 11 tetor 2024, Përfituesi i ka dorëzuar Komisionit një Agjendë Reforme për kohëzgjatjen e Facilitetit, e cila ofron një kuadër gjithëpërfshirës për arritjen e objektivave të Facilitetit dhe është bazuar në reformat strukturore, pjesë e programit të fundit të reformës ekonomike dhe udhëzimeve të përbashkëta të politikave, të miratuara në dialogun ekonomik dhe financiar, në maj 2023, strategjinë e saj të rritjes kur është e zbatueshme, kuadrin e politikave të zgjerimit dhe Planin Ekonomik dhe të Investimeve për Ballkanin Perëndimor. Agjenda e Reformës përcakton edhe fushat e investimeve;

3. Sipas nenit 13 të Rregullores (BE) 2024/1449, data përfundimtare e zbatimit, 31 dhjetor 2027, e përcaktuar në Agjendën e Reformës për përmbushjen e kushteve të pagesës, në lidhje me grupin përfundimtar të masave, duhet të përfshijë kohën e nevojshme që Komisioni të vlerësojë përmbushjen me sukses të kushteve të pagesës në fjalë dhe të miratojë vendimet e mëvonshme të lirit të fondeve. Si rrjedhojë dhe siç parashikohet nga neni 13(1), pika “i” e Rregullores (BE) 2024/1449, Përfituesi duhet të zbatojë hapat cilësorë dhe sasiorë të miratuar të paktën deri më 31 gusht 2027 dhe të paraqesë një kërkesë të arsyetuar siç duhet për lirim të fondeve, në lidhje me kushtet e përmbushura të pagesës për këto hapa sasiorë dhe cilësorë pa vonesë dhe të paktën deri më 30 shtator 2027;

4. Në përputhje me nenin 14 të Rregullores (BE) 2024/1449, Komisioni vlerësoi relevancën, gjithëpërfshirjen dhe përshtatshmërinë e Agjendës së Reformës;

5. Agjenda e Reformës duhet të miratohet me Vendim Zbatues të Komisionit;

6. Në përputhje me nenin 19 të Rregullores (BE) 2024/1449, me qëllim maksimizimin e ndikimit të mbështetjes financiare të Bashkimit për të tërhequr investime shtesë dhe për të garantuar kontrollin e Bashkimit mbi shpenzimet, investimet në infrastrukturë që mbështesin Agjendën e Reformës, duhet të zbatohen nëpërmjet Kuadrit të Investimeve në Ballkanin Perëndimor (**WBIF**) dhe Fondit të Përbashkët Evropian për Ballkanin Perëndimor, të krijuar nën WBIF, për marrjen e kontributeve të donatorëve (**EWBJF**), në përputhje me rregullat e fondit (**Kushtet e Përgjithshme të Fondit të Përbashkët**). Komisioni i paraqet Bordit Operacional të WBIF-së, për opinionin e tij, propozimet për projekte ose programe investimi vetëm pas plotësimit të kushteve përkatëse dhe miratimit të vendimit të Komisionit të përmendur në nenin 21(3) të Rregullores (BE) 2024/1449. Në përputhje me nenin 9 të Rregullores (BE) 2024/1449, Komisioni duhet të lidhë një marrëveshje faciliteti (**Marrëveshje Faciliteti**) me Përfituesin që përcakton parimet e bashkëpunimit financiar ndërmjet Komisionit dhe Përfituesit, dhe detyrimet dhe kushtet që duhet të plotësojë Përfituesi për lirim të fondeve të Facilitetit;

¹ Rregullorja (BE) 2024/1449 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 14 maj 2024, për krijimin e Facilitetit të Reformës dhe të Rritjes për Ballkanin Perëndimor (BP) OJ L, 2024/1449, 24.5.2024, f. 1.

7. Duke pasur parasysh se në kuadër të Facilitetit, mbështetja e kanalizuar nëpërmjet WBIF-së, synon të financojë projekte investimi që kanë një periudhë të gjatë zbatimi, justifikohet parashikimi i një periudhe zbatimi prej 204 muajsh, e cila është në raport me kohëzgjatjen e projekteve të investimit;

8. Në përputhje me nenin 9 të Rregullores (BE) 2024/1449, Marrëveshja e Facilitetit duhet të përbëjë një marrëveshje kuadër që përcakton rregullime specifike për zbatimin e mbështetjes së Bashkimit në kuadër të Facilitetit, duke kthyer dispozitat përkatëse të Rregullores (BE) 2024/1449, në detyrime dhe të drejta dypalëshe për Komisionin dhe Përfituesin. Ajo duhet të përbëjë, gjithashtu, një marrëveshje financimi sipas kuptimit të nenit 114(2) të Rregullores (BE, Euratom) 2024/2509² (**Rregullorja Financiare**) për sa i përket shumës së mbështetjes së pakthyeshme sipas Facilitetit;

9. Duhet të garantohet zbatimi i rregullave për bashkëpunimin për mbrojtjen e interesave financiarë të Bashkimit, të përcaktuara në nenin 223(5)(c) dhe nenin 129 të Rregullores Financiare;

10. Marrëveshja e Facilitetit nuk cenon detyrimin për të raportuar në Zyrën e Prokurorit Publik Evropian (EPPO) çdo sjellje kriminale, në lidhje me të cilën ai mund të ushtrojë kompetencën e tij, në përputhje me nenin 24 të Rregullores së Këshillit (BE) 2017/1939³, si edhe flukset e njoftimeve ndërmjet Komisionit dhe OLAF-it dhe ndërmjet Komisionit dhe EPPO-së, të përcaktuara në Rregullimet Administrative ndërmjet Komisionit Evropian dhe OLAF-it (C(2018)7705, të datës 21 nëntor 2018) dhe marrëveshjen e punës ndërmjet OLAF-it dhe EPPO-së, të datës 5 korrik 2021 dhe Marrëveshjen e 18 qershorit 2021, ndërmjet Komisionit Evropian dhe EPPO-së;

11. Në kuadër të masave kufizuese të Bashkimit, të miratuara në bazë të nenit 29 TBE dhe nenit 215 TFBE, asnjë fond ose burim ekonomik nuk mund të vendoset në dispozicion, drejtpërdrejt ose tërthorazi, për ose në përfitim të personave juridikë, subjekteve ose organeve të caktuara. Përveç kësaj, masat kufizuese sektoriale ndalojnë, ndër të tjera, disa transaksione me vendet e treta që i nënshtrohen sanksioneve, duke ndaluar financimin dhe ndihmën financiare, në lidhje me mallrat dhe shërbimet e ndaluara, duke ndaluar kontratat publike ose koncesionare me persona në disa vende të treta që i nënshtrohen sanksioneve, dhe mbështetjen sipas programeve të Bashkimit në përfitim të personave në disa vende të treta që i nënshtrohen sanksioneve. Si rrjedhojë, Marrëveshja e Facilitetit duhet të përcaktojë detyrimin e Përfituesit që të garantojë që financimi në kuadër të Facilitetit të mos bëhet në shkelje të ndonjë prej masave kufizuese të Bashkimit;

kanë rënë dakord, si më poshtë:

TITULLI I DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1 Interpretimi dhe përkufizime

1. Termat e përdorur në këtë Marrëveshje kanë të njëjtin kuptim që u është përcaktuar dhe dhënë në Rregulloren (BE) 2024/1449.

2. Referencat për këtë Marrëveshje synohen si referenca për këtë Marrëveshje të ndryshuar, të plotësuar ose të zëvendësuar.

3. “**Masa kufizuese të Bashkimit**” janë masat kufizuese të miratuara nga Bashkimi në përputhje me nenin 29 të Traktatit për Bashkimin Evropian (TBE) ose me nenin 215 të Traktatit për Funkcionimin e Bashkimit Evropian (TFBU).

4. “**WBIF**” nënkupton Kuadrin e Investimeve në Ballkanin Perëndimor (WBIF), një nismë e përbashkët e BE-së, organizatave partnere financiare, donatorëve dypalësh dhe përfituesve, i cili synon të rrisë harmonizimin dhe bashkëpunimin për investime për zhvillimin socio-ekonomik të rajonit dhe të kontribuojë në perspektivën Evropiane të Ballkanit Perëndimor, siç përmendet në nenin 12 të Rregullores (BE) 2021/1529⁴.

² Rregullorja (BE, Euratom) 2024/2509, e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 23 shtator 2024, mbi rregullat financiare të zbatueshme për buxhetin e përgjithshëm të Bashkimit, OJ L 239, 26.9.2024.

³ Rregullore e Këshillit (BE) 2017/1939, e datës 12 tetor 2017, që zbaton bashkëpunimin e forcuar për krijimin e Zyrës së Prokurorit Publik Evropian (EPPO), OJ L 283, 31.10.2017, f. 1.

⁴ Rregullorja (BE) 2021/1529 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 15 shtator 2021, për krijimin e Instrumentit të

5. **“Fondi i Përbashkët Evropian për Ballkanin Perëndimor (EWBJF)”** është fondi i përbashkët i krijuar nën Kuadrin e Investimeve në Ballkanin Perëndimor (WBIF) për marrjen e kontributeve të donatorëve, në përputhje me Kushtet e Përgjithshme të miratuara së fundi me vendimin e Komisionit C(2023)4806, të datës 19 korrik 2023⁵.

6. **“Marrëveshje e Kontributit”** është marrëveshja me shkrim e lidhur ndërmjet një Kontribuesi dhe EWBJF-së, e cila përcakton shumën e angazhuar nga Kontribuesi për EWBJF-në, monedhën e kontributit, mënyrën sesi do të bëhen pagesat e tij në Llogarinë e Fondit dhe mund të përmbajë çështje të tjera administrative që mund të kërkojnë dhe lejohen nga Kushtet e Përgjithshme dhe do të mbështetet në modelin bashkëlidhur aneksit A të Kushteve të Përgjithshme, sipas rastit. Marrëveshja e Kontributit shërben, gjithashtu, si respektim i Kushteve të Përgjithshme.

7. **“Menaxherë të Fondit”** janë Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH) dhe Banka Evropiane e Investimeve (BEI), menaxherët e EWBJF-së.

8. **“Koordinatori Kombëtar i Facilitetit për Reformën dhe Rritjen”** (Koordinatori) është përfaqësues i Përfituesit me Komisionin për zbatimin e përgjithshëm të Facilitetit.

9. **“Organizata Financiare Partnere”** nënkupton institucionet financiare ndërkombëtare dhe bankat kombëtare të zhvillimit që zbatojnë investime socio-ekonomike në Ballkanin Perëndimor në kuadër të WBIF-së.

10. **“Kërkesë për lirim fondesh”** është kërkesa e Përfituesit, në formën e aneksit A, për lirimin e kësteve.

11. **“Person i kufizuar”** është çdo subjekt, individ ose grup individësh të përcaktuar nga BE-ja si subjekt të masave kufizuese të BE-së⁶.

12. Gjithashtu, për qëllimin e mbrojtjes së interesave financiarë të Bashkimit, zbatohen përkufizimet e aneksit D.

Neni 2

Objekti dhe qëllimi i Marrëveshjes

1. Në përputhje me nenin 9 të Rregullores (BE) 2024/1449, kjo Marrëveshje përcakton parimet e bashkëpunimit financiar ndërmjet Komisionit dhe Përfituesit sipas Rregullores (BE) 2024/1449. Ajo përcakton, midis elementeve të tjera, dispozita të hollësishme për:

- menaxhimin, kontrollin, mbikëqyrjen, monitorimin, vlerësimin, raportimin dhe auditimin e fondeve në kuadër të Facilitetit; si edhe

- masat për parandalimin, zbulimin, korrigjimin dhe raportimin efektiv të parregullsive, mashtrimit, korrupsionit dhe aktiviteteve të tjera të paligjshme që cenojnë interesat financiarë të Bashkimit, duke përfshirë konfliktin e interesit, si dhe për të mundësuar integrimin efektiv të tyre dhe ndjekjen penale nga organet kompetente të Bashkimit dhe/ose ato kombëtare.

2. Kjo Marrëveshje, gjithashtu, përbën një marrëveshje financimi sipas kuptimit të nenit 114(2) të Rregullores Financiare, në lidhje me shumën e mbështetjes së pakthyeshme të përmendur në paragrafin 3 të këtij neni.

3. Në përputhje me Vendimin Zbatues të Komisionit C(2024)7375, të datës 23 tetor 2024, që miraton Agjendën e Reformës për Përfituesin, Bashkimi vendos në dispozicion një kontribut financiar total deri në 264,627,144.33 euro si mbështetje e pakthyeshme dhe një kontribut financiar total deri në 657,458,743.67 euro si mbështetje me hua, që do të lirohen pas një vlerësimi pozitiv të përmbushjes së kënaqshme nga ana e Përfituesit të kushteve të pagesës të përcaktuara në Agjendën e Reformës.

4. Kjo shumë mund të ndryshohet në përputhje me kushtet e përcaktuara në nenin 17 të kësaj Marrëveshjeje.

Ndihmës ParaAderimit (IPA III), OJ L 330, 20.9.2021, f. 1.

⁵ Vendimi i Komisionit C(2023)4806, që ndryshon vendimin e Komisionit C(2016)3610 përfundimtar, në lidhje me miratimin e Kushteve të Përgjithshme të Fondit të Përbashkët Evropian për Ballkanin Perëndimor, 19.7.2023.

⁶ www.sanctionsmap.eu. Harta e sanksioneve është një mjet IT për identifikimin e regjimeve të sanksioneve. Sanksionet burojnë nga aktet ligjore të publikuara në Fletoren Zyrtare të Bashkimit Evropian (OJ). Në rast mospërputhjeje ndërmjet akteve ligjore të publikuara dhe përditësimeve në faqen e internetit, versioni i OJ-së do të ketë përparësi.

5. Siç përcaktohet në pjesën 2 të Agjendës së Reformës, data përfundimtare e zbatimit, 31 dhjetor 2027, për përmbushjen e kushteve të pagesës, në lidhje me grupin përfundimtar të masave, përfshin kohën e nevojshme që Komisioni të vlerësojë përmbushjen me sukses të kushteve të pagesës në fjalë dhe të miratojë vendimet pasuese të liritimit të fondeve. Në këto rrethana, Përfituesi do të zbatojë hapat cilësorë dhe sasiorë të miratuara të paktën deri më 31 gusht 2027 dhe do të paraqesë një kërkesë të justifikuar siç duhet për lirim të fondeve, në lidhje me kushtet e përmbushura të pagesës për këto hapa sasiorë dhe cilësorë pa vonesë dhe të paktën deri më 30 shtator 2027.

6. Shumat e përcaktuara në paragrafin 3 të këtij neni, mund të rriten si rezultat i një rishpërndarjeje të fondeve ndërmjet Përfituesve të Facilitetit, në përputhje me nenin 17 të kësaj Marrëveshjeje dhe me kusht që Komisioni të ndryshojë vendimin zbatues, një ndryshim në këtë Marrëveshje dhe lidhjen e një marrëveshjeje të re huaje për çdo shumë shtesë huaje.

7. Në përputhje me nenin 21(6) të Rregullores (BE) 2024/1449, çdo shumë në formën e mbështetjes së pakthyeshme që korrespondon me kushtet e pagesës të cilat nuk janë përmbushur deri më 31 dhjetor 2028, nuk do t'i paguhet Përfituesit dhe nuk do të angazhohet.

8. Kohëzgjatja e periudhës së zbatimit të kësaj Marrëveshjeje është 204 muaj nga hyrja e saj në fuqi.

9. Sipas nenit 9(2) të Rregullores (BE) 2024/1449, kjo Marrëveshje do të plotësohet me një marrëveshje huaje.

10. Përfituesit do t'i jepen fondet në formën e mbështetjes së pakthyeshme dhe huas vetëm pas hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje dhe marrëveshjes së zbatueshme të huas.

11. Financimi për mbështetjen e pakthyeshme do të zbatohet nën menaxhimin indirekt me subjektet e besuara dhe do të jepet gradualisht nëpërmjet kontributeve që i paguhet EWBJF-së, në përputhje me kushtet e marrëveshjeve të kontributit të lidhura ndërmjet Komisionit dhe menaxherëve të fondit (siç specifikohet në nenin 20 të kësaj Marrëveshjeje).

Neni 3

Parime të përgjithshme për mbështetjen e Bashkimit në kuadër të Facilitetit

1. Mbështetja e Bashkimit në kuadër të Facilitetit do të ofrohet në përputhje me kuadrin e politikave të zgjerimit dhe do të marrë parasysh Komunikimin e Komisionit mbi Politikën e Zgjerimit të BE-së dhe raportet e përfshira në paketën vjetore të Komisionit për zgjerimin, si edhe rezolutat përkatëse të Parlamentit Evropian, komunikatat përkatëse nga Komisioni dhe dokumentet e tyre shoqëruese, në veçanti, sipas rastit, mbi sundimin e ligjit, të drejtat e njeriut, dokumentet e punës së stafit të Komisionit dhe komunikatat e përbashkëta nga Komisioni dhe Përfaqësuesi i Lartë i Bashkimit për Punët e Jashtme dhe Politikën e Sigurisë.

2. Sipas nenit 4 të Rregullores (BE) 2024/1449, parimet e mëposhtme do të zbatohen për mbështetjen e Bashkimit në kuadër të Facilitetit të Reformës dhe të Rritjes:

a) Bashkëpunimi në kuadër të Facilitetit do të bazohet në nevoja dhe do të promovojë parimet e efektivitetit të zhvillimit, përkatësisht pronësinë e prioritetive të zhvillimit nga Përfituesi, fokusin mbi kushtëzimin e qartë dhe rezultatet e prekshme, partneritetet gjithëpërfshirëse, transparencën dhe llogaridhënien e ndërsjellë. Ky bashkëpunim do të bazohet në një alokim dhe përdorim efektiv dhe efikas të burimeve;

b) Dhënia e ndihmës makro-financiare nuk do të përfshihet në qëllimin e Facilitetit të Reformës dhe Rritjes;

c) Mbështetja nga Faciliteti do t'i shtohet dhe do të plotësojë mbështetjen e ofruar në kuadër të programeve dhe instrumenteve të tjera të Bashkimit. Aktivitetet e pranueshme për financim sipas Rregullores (BE) 2024/1449 mund të marrin mbështetje nga programe dhe instrumente të tjera të Bashkimit, me kusht që kjo mbështetje të mos mbulojë të njëjtën kosto dhe të garantohet mbikëqyrja dhe kontrolli buxhetor i duhur. Komisioni do të garantojë komplementaritetin dhe sinergjinë ndërmjet Facilitetit dhe programeve dhe instrumenteve të tjera të Bashkimit, dhe që të shmangët duplikimi i ndihmës dhe financimi i dyfishtë. Nuk do të ketë mbivendosje ndërmjet mbështetjes së ofruar sipas Rregullores (BE) 2024/1449 dhe Rregullores (BE) 2021/1529⁷;

⁷ Rregullorja (BE) 2021/1529 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 15 shtator 2021, për krijimin e Instrumentit të

d) Aktivitetet në kuadër të Facilitetit përfshijnë dhe promovojnë demokracinë, të drejtat e njeriut dhe barazinë gjinore, duke harmonizuar në mënyrë progresive politikat e Përfituesit me standardet sociale, klimatike dhe mjedisore të Bashkimit. Ato do të përfshijnë zbutjen dhe përshtatjen e ndryshimeve klimatike, sipas rastit, reduktimin e riskut nga katastrofat, mbrojtjen e mjedisit dhe ruajtjen e biodiversitetit, në veçanti përmes vlerësimeve të ndikimit në mjedis, në rastet kur është e nevojshme. Aktivitetet do të mbështesin, gjithashtu, progresin drejt Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm, duke nxitur veprime të integruara që mund të krijojnë përfitime të përbashkëta dhe të përmbushin objektiva të shumëfishtë në një mënyrë koherente. Këto aktivitete do të shmangin asetet e bllokuara dhe do të udhëhiqen nga parimi “mos shkakto dëm të madh” dhe parimi “mos lejo asnjë prapa”, si edhe nga qasja integruuese e qëndrueshmërisë që mbështet Marrëveshjen e Gjellbër Evropiane;

e) Përfituesi dhe Komisioni do të garantojnë që barazia gjinore, integrimi gjinor dhe integrimi i perspektivës gjinore të merren parasysh dhe të promovohen gjatë zbatimit të Agjendës së Reformës dhe zbatimit të Facilitetit. Përfituesi dhe Komisioni do të ndërmarrin hapat e duhur për të parandaluar çdo diskriminim për shkak të gjinisë, racës ose origjinës etnike, fesë ose besimit, aftësisë së kufizuar, moshës ose orientimit seksual;

f) Faciliteti nuk do të mbështesë aktivitete ose masa që janë të papajtueshme me planet e Përfituesit për Energjinë dhe Klimën, Kontributin e tyre të Përcaktuar Kombëtar sipas Marrëveshjes së Parisit dhe ambicien për të arritur neutralitetin ndaj klimës të paktën deri në vitin 2050. As nuk do të mbështesë aktivitete që nxisin investimet në lëndët djegëse fosile ose që shkaktojnë efekte madhore negative mbi mjedisin, klimën ose biodiversitetin;

g) Në përputhje me parimin e partneritetit gjithëpërfshirës, Komisioni do të përpiqet të garantojë, sipas rastit, një kontroll demokratik në formën e konsultimit të parlamentit nga qeveria e Përfituesit përkatës, si dhe nga palët përkatëse të interesuara, duke përfshirë autoritetet lokale dhe rajonale, partnerët socialë dhe shoqërinë civile, në veçanti grupet vulnerabël, të gjitha pakicat dhe komunitetet, sipas rastit, në mënyrë që të mund të marrin pjesë në formulimin dhe zbatimin e aktiviteteve të pranueshme për financim, në kuadër të Facilitetit dhe në proceset përkatëse të monitorimit, kontrollit dhe vlerësimit, sipas rastit. Ky konsultim do të synojë të përfaqësojë pluralizmin e shoqërisë së Përfituesit;

h) Përfituesi do të publikojë të dhëna të përditësuara për përfituesit fundorë që marrin fondet e Bashkimit për zbatimin e reformave dhe investimeve sipas këtij Faciliteti, siç përshkruhet në nenin 21 të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 4

Masa kufizuese të BE-së

1. Palët do të sigurojnë që asnjë fond ose burim ekonomik të mos vendoset drejtpërdrejt ose tërthorazi në dispozicion, ose në dobi të një personi të kufizuar.

2. Përfituesi do të sigurojë që asnjë transaksion, objekt i një rezultati pozitiv të verifikuar kundrejt listës së sanksioneve të BE-së, të mos përfitojë drejtpërdrejt ose tërthorazi nga financimi i BE-së. Përfituesi angazhohet që të sigurojë këtë detyrim:

- duke kontrolluar rezultatet pozitive kundrejt listës së sanksioneve të Bashkimit, përpara lidhjes së marrëveshjeve, dhe kryerjes së pagesave sipas marrëveshjeve përkatëse, çdo kontraktori, përfituesi granti dhe përfituesi fundor me të cilin Përfituesi ose organizata partnere financiare e WBIF-së në emër të Përfituesit, ka ose pritet të ketë një marrëdhënie të drejtpërdrejtë kontraktuale, në mënyrë që të vlerësojë nëse ai përfitues është person i kufizuar;

- duke kontrolluar ose me anë të mjeteve të tjera të përshtatshme (që mund të përfshijnë një verifikim *ex-post*) me qasje të bazuar në risk, që asnjë person fizik ose juridik, subjekt ose organ i cili do të merrte në mënyrë të tërthortë fonde nga Bashkimi, nuk është person i kufizuar.

3. Gjithashtu, Palët do të garantojnë që fondet në kuadër të Facilitetit të mos sigurohen në shkelje të ndonjë mase tjetër kufizuese të miratuar nga Bashkimi.

4. Në rast se Përfituesi çmon se ndonjë nga përfituesit (direkt ose indirekt) e fondeve të BE-së është ose është bërë person i kufizuar i përmendur në paragrafin 1, ose që financimi është në kundërshtim me masat kufizuese të përmendura në paragrafin 3, Përfituesi do të informojë Komisionin menjëherë.

5. Pa cenuar detyrimin në paragrafin 3, nëse Komisioni çmon se përdorimi i ndihmës financiare të Bashkimit në kuadër të Facilitetit rezulton ose ka rezultuar në shkelje të masave kufizuese të Bashkimit, ai do të informojë Përfituesin, dhe shumat korresponduese do të bëhen të papranueshme në kuadër të Facilitetit. Një procedurë kundërshtuese mund të kryhet për këtë qëllim, nëse Përfituesi nuk e ka korrigjuar shkeljen. Kjo nuk cenon asnjë të drejtë që Komisioni mund të ketë për të pezulluar ose ndërprerë për shkaqe të tjera veprimin e prekur nga kjo shkelje, për të rikuperuar çdo financim të BE-së të kontribuar nga Komisioni ose për të pezulluar, ose ndërprerë këtë Marrëveshje.

6. Kjo klauzolë nuk cenon përjashtimet ose shmangiet e përcaktuara në masat kufizuese të Bashkimit.

7. Përfituesi do të vendosë detyrimet e përcaktuara në paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni, ndaj të gjithë përfituesve të fondeve të paguara për masat në zbatim të reformave dhe projekteve të investimeve të përfshira në Agjendën e Reformës ose ndaj të gjithë personave fizikë, ose subjekteve të tjera të përfshira në zbatimin e tyre. Këto detyrime do të autorizojnë shprehimisht - brenda kufijve të kompetencave të tyre përkatëse - Komisionin, OLAF-in, ECA-n dhe EPPO-në për të ushtruar të drejtat e tyre, siç parashikohet në nenin 12 të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 5

Koordinatori Kombëtar i Facilitetit të Reformës dhe Rritjes

1. Përfituesi do të caktojë një koordinator që të veprojë si përfaqësues me Komisionin për zbatimin e përgjithshëm të Facilitetit.

2. Koordinatori do të jetë përfaqësues i lartë i Këshillit të Ministrave ose administratës qendrore të Përfituesit me autoritetin e duhur për të vepruar në emër të Këshillit të Ministrave dhe për të koordinuar punën e të gjitha ministrive dhe institucioneve përkatëse të përfshira në zbatimin e Facilitetit.

3. Koordinatori:

- do të garantojë koordinimin e përgjithshëm, zbatimin në kohë, raportimin dhe monitorimin e ndihmës për Përfituesin, në veçanti koordinimin brenda administratës dhe me donatorët e tjerë, sipas rastit, në përputhje me objektivat e përcaktuar në Rregulloren (BE) 2024/1449;

- do të koordinojë një dialog të rregullt të politikave të nivelit të lartë me Komisionin;

- do të sigurojë një lidhje të ngushtë ndërmjet përdorimit të fondeve të Facilitetit dhe procesit të përgjithshëm të anëtarësimit;

- do të garantojë që ndihma e marrë në kuadër të Facilitetit të plotësojë ndihmën e marrë sipas Rregullores (BE) 2021/1529 dhe çdo ndihmë tjetër të jashtme të marrë nga Përfituesi;

- do të jetë përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e kërkesave për lirim të fondeve në kuadër të Facilitetit, për sigurimin e vërtetësisë së tyre dhe nënshkrimin e deklaratës së garancisë;

- do të nënshkruajë ose bashkë nënshkruajë kërkesat për pagesë sipas Marrëveshjes së Huas;

- do të ketë: i. kapacitetin administrativ për sa i përket burimeve njerëzore (numri dhe profilet e stafit), përvojën dhe ekspertizën institucionale; dhe ii. mandatin dhe autoritetin për të ushtruar të gjitha detyrat përkatëse, duke përfshirë përgjegjësitë e raportimit dhe monitorimit;

- do të jetë përgjegjës për koordinimin me autoritetin përkatës për garantimin e përmbushjes së kënaqshme të hapave përkatës cilësorë dhe sasiorë të identifikuar për zbatimin e Agjendës së Reformës dhe për menaxhimin e fondeve, në përputhje me të gjitha rregullat në fuqi, në veçanti rregullat për shmangien e konfliktit të interesave, parandalimin e mashtrimit, korrupsionit dhe financimit të dyfishtë;

- do të drejtojë dhe orientojë punën për kontributin e Përfituesit në Komitetin e Monitorimit të përmendur në nenin 25 të kësaj Marrëveshjeje;

- do të sigurohet që Komisioni të marrë kopjet e marrëveshjeve të kontributit të nënshkruara nga Përfituesi me menaxherët e fondit dhe vërtetimin e disbursimit për EWBIF-në, pa vonesë (siç specifikohet në nenin 20 të kësaj Marrëveshjeje);

- do të jetë përgjegjës për koordinimin e ndërlidhjes me Komisionin, Zyrën Evropiane Kundër Mashtrimit (OLAF), Zyrën e Prokurorit Publik Evropian (EPPD), ku secili vepron brenda kompetencave të tij përkatëse dhe autoritetet e Përfituesit për zbatimin e përgjithshëm të Facilitetit.

Koordinatori do të sigurojë që Komisioni, OLAF-i, Gjykata Evropiane e Audituesve dhe EPPO të jenë të aftë të ushtrojnë lirisht të drejtat e tyre dhe të kenë akses të plotë për të ushtruar kompetencat e tyre. Në rastin e OLAF-it, këto të drejta përfshijnë, ndër të tjera, të drejtën për të kryer hetime, duke përfshirë kontrollet dhe inspektimet në terren, brenda kufijve të mandatit të tij dhe në rastin e EPPO-së, të drejtat e përcaktuara në marrëveshjet në fuqi për ndihmën e ndërsjellë juridike në çështjet penale;

- do të jetë përgjegjës për koordinimin e përpjekjeve për të garantuar që fondet në kuadër të Facilitetit të përdoren në përputhje me parimet e menaxhimit të qëndrueshëm financiar, transparencës, trajtimit të barabartë, mosdiskriminimit dhe proporcionalitetit për qëllimin e synuar;

- do të jetë përgjegjës për koordinimin e subjekteve të Përfituesit, që duhet të garantojnë që fondet në kuadër të Facilitetit të menaxhohen siç duhet, veçanërisht në përputhje me rregullat e Përfituesit të plotësuar nga standardet dhe rregullat e auditimit të Bashkimit dhe OECD-së për parandalimin, zbulimin dhe korrigjimin e mashtrimit, korrupsionit dhe çdo aktivitet tjetër të paligjshëm, si edhe konfliktin e interesave dhe parregullsitë që prekin interesat financiare të Bashkimit;

- do të sigurojë mbledhjen, aksesin dhe transferimin në një format elektronik të të dhënave për personat fizikë dhe juridikë që marrin fonde për zbatimin e masave në kuadër të Facilitetit, në përputhje me nenin 22 dhe 23(2)(d) të Rregullores (BE) 2024/1449;

- do të jetë përgjegjës për sigurimin e monitorimit të krijimit dhe vënies në funksionim të sistemeve të kontrollit të brendshëm, të përmendura në nenin 9 të kësaj Marrëveshjeje;

- do të jetë përgjegjës për ruajtjen e procedurave të duhura për hartimin e deklaratës së garancisë dhe përmbledhjen e auditimeve dhe kontrolleve të kryera në nivel kombëtar. Kjo përfshin:

- një procedurë efektive për hartimin e deklaratës së garancisë në përputhje me modelin në aneksin B, duke dokumentuar përmbledhjen e auditimeve dhe kontrolleve, dhe mbajtur informacionin bazë për gjurmën e auditimit; dhe

- procedura efektive për të garantuar që të gjitha rastet e parregullsive, mashtrimit, korrupsionit dhe konfliktit të interesave që prekin interesat financiare të Bashkimit, të raportohen dhe të korrigjohen siç duhet nëpërmjet rikuperimeve;

- do të mirëmbajë një sistem efektiv për ruajtjen e të gjithë informacionit dhe dokumenteve të nevojshme për qëllimet e gjurmimit të auditimit, në lidhje me zbatimin e hapave cilësorë dhe sasiorë;

- do të sigurojë zbatimin e masave të duhura, duke përfshirë procedurat për të kontrolluar nëse janë përmbushur hapat përkatës cilësorë dhe sasiorë të identifikuar për zbatimin e Agjendës së Reformës dhe nëse janë respektuar parimet e menaxhimit të qëndrueshëm financiar. Kjo përfshin:

- mjetet e duhura që autoritetet përgjegjëse për zbatimin e Agjendës së Reformës të kontrollojnë nëse janë përmbushur hapat përkatës cilësorë dhe sasiorë (p.sh. analizë dokumentuese, kontrolle në terren); dhe

- mjetet e duhura që këto autoritete të kontrollojnë që nuk ka parregullsi, mashtrime, korrupsion ose aktivitete të tjera të paligjshme, duke përfshirë konfliktin e interesave që prek interesat financiare të Bashkimit dhe financimin e dyfishtë (p.sh. analizë dokumentuese, kontrolle në terren).

TITULLI II RREGULLAT PËR ZBATIMIN

Neni 6

Parakushtet, kushtet e përgjithshme dhe kushtet e pagesës për mbështetjen e Bashkimit në kuadër të Facilitetit

1. Në përputhje me nenin 5(1) të Rregullores (BE) 2024/1449, financimi në kuadër të këtij Faciliteti i nënshtrohet përmbushjes së parakushteve, kushteve të përgjithshme dhe kushteve të pagesës nga Përfituesi, të cilat duhet të përmbushen për çdo lirim të fondeve, përveç parafinancimit ku zbatohen vetëm parakushtet dhe kushtet e përgjithshme.

2. Parakushtet për mbështetjen në kuadër të Facilitetit do të jenë ato të përcaktuara në nenin 5(1) të Rregullores (BE) 2024/1449.

3. Sipas nenit 12(3) të Rregullores (BE) 2024/1449, kushtet e përgjithshme për mbështetje në kuadër të Facilitetit janë stabiliteti makro-financiar, menaxhimi i qëndrueshëm i financave publike, transparenca dhe mbikëqyrja e buxhetit.

4. Kushtet e pagesës për mbështetjen në kuadër të Facilitetit janë përcaktuar në Agjendën e Reformës. Kur Agjenda e Reformës, përfshirë kushtet përkatëse të pagesës, nuk është më e realizueshme nga Përfituesi, pjesërisht ose tërësisht, për shkak të rrethanave objektive, Përfituesi mund të propozojë një Agjendë Reforme të ndryshuar. Në këtë rast, Përfituesi mund t'i bëjë një kërkesë të arsyetuar Komisionit për të ndryshuar vendimin e tij zbatues të Komisionit për miratimin e Agjendës së Reformës, të përmendur në nenin 15(1) të Rregullores (BE) 2024/1449.

TITULLI III TAKSAT DHE PRANUESHMËRIA

Neni 7

Taksat, detyrimet dhe tarifat

1. Financimi nga Bashkimi nuk do të gjenerojë ose aktivizojë mbledhjen e taksave, detyrimeve ose tarifave specifike. Neni 28 i Marrëveshjes Kuadër të Partneritetit Financiar për zbatimin e ndihmës financiare të Bashkimit sipas IPA III, do të zbatohet për këtë Facilitet.

2. Ky nen nuk cenon privilegjet dhe imunitetet e subjekteve që zbatojnë fondet e Facilitetit nën menaxhim indirekt, dhe çdo marrëveshje që këto subjekte kanë lidhur ose mund të lidhin me Përfituesin në lidhje me taksat, detyrimet dhe tarifat.

Neni 8

Rregullat për pranueshmërinë

1. Pjesëmarrja në procedurat e prokurimit dhe dhënien e granteve për aktivitetet e financuara në kuadër të Facilitetit, do të jetë e hapur për organizatat ndërkombëtare dhe rajonale, si dhe për të gjithë personat fizikë që janë shtetas ose persona juridikë të krijuar në fakt, në:

a) Shtetet Anëtare të Bashkimit Evropian, përfituesit, vendet candidate dhe palët kontraktuese në Marrëveshjen për Zonën Ekonomike Evropiane;

b) vende të cilat ofrojnë një nivel mbështetjeje për Përfituesit e këtij Faciliteti të krahasueshëm me atë që ofron Bashkimi, duke marrë parasysh madhësinë e ekonomisë së tyre, dhe për të cilat Komisioni vendos qasjen e ndërsjellë ndaj ndihmës së jashtme për Përfituesit e këtij Faciliteti.

2. Qasja e ndërsjellë e përmendur në paragrafin 1(b) mund të jepet për një periudhë të kufizuar prej të paktën një viti, kur një përfitues i shpall të kualifikuar në kushte të barabarta subjektet e Bashkimit dhe të vendeve të pranueshme në kuadër të Facilitetit. Komisioni do të vendosë për qasjen e ndërsjellë pas konsultimit me Përfituesin.

3. Të gjitha furnizimet dhe materialet e financuara dhe të prokuruar nga Përfituesi sipas këtij Faciliteti, do të vijnë nga çdo vend i përmendur në paragrafin 1 (a) dhe (b), përveç rasteve kur këto furnizime dhe materiale nuk mund të merren për kushte të arsyeshme në ndonjë nga ato vende. Përveç kësaj, do të zbatohen rregullat për kufizimet e përcaktuara në paragrafin 6.

4. Rregullat e pranueshmërisë sipas këtij neni nuk do të zbatohen dhe nuk do të krijojnë kufizime të shtetësisë për personat fizikë të punësuar ose ndryshe të kontraktuar ligjërisht nga një kontraktues i kualifikuar ose, sipas rastit, nënkontraktor, përveç rasteve kur kufizimet e shtetësisë bazohen në rregullat e parashikuara në paragrafin 6.

5. Për aktivitetet e bashkëfinancuara nga një njësi ekonomike ose të zbatuara nën menaxhimin direkt ose indirekt me subjektet e përmendura në nenin 62(1), pika (c) e Rregullores Financiare, do të zbatohen, gjithashtu, rregullat e zbatueshme për këto subjekte. Kjo nuk cenon kufizimet sipas paragrafit 6 të këtij neni, të cilat do të pasqyrohen siç duhet në marrëveshjet e lidhura me ato subjekte.

6. Rregullat e pranueshmërisë dhe rregullat për origjinën e furnizimeve dhe materialeve, në paragrafët 1 dhe 3, dhe rregullat për shtetësinë e personave fizikë, siç parashikohen në paragrafin 4, mund të kufizohen në lidhje me kombësinë, vendndodhjen gjeografike ose natyrën e personave juridikë që marrin

pjesë në procedurat e shpalljes së kontratave fituese, si edhe në lidhje me origjinën gjeografike të furnizimeve dhe materialeve, kur:

a) këto kufizime kërkohen për shkak të natyrës ose objektivave specifike të aktivitetit, ose procedurës specifike të shpalljes së kontratës fituese, ose kur këto kufizime janë të nevojshme për zbatimin efektiv të aktivitetit;

b) aktiviteti ose procedurat specifike të shpalljes së kontratës fituese ndikojnë në sigurinë ose rendin publik, veçanërisht në lidhje me asetet dhe interesat strategjikë të Bashkimit, të Shteteve Anëtare ose të Përfituesit, duke përfshirë sigurinë, qëndrueshmërinë dhe mbrojtjen e integritetit të infrastrukturës digjitale, në veçanti infrastrukturën e rrjetit 5G, komunikimin dhe sistemet e informacionit, dhe zinxhirët e furnizimit përkatës.

7. Aplikantët në tender dhe kandidatët nga vendet që nuk kualifikohen, mund të përfshihen si të pranueshëm në raste urgjente ose kur shërbimet nuk janë të disponueshme në tregjet e vendeve, ose territoreve në fjalë, ose në raste të tjera të vërtetuara siç duhet, kur zbatimi i rregullave të pranueshmërisë do të bënte të pamundur ose tepër të vështirë realizimin e një aktiviteti.

TITULLI IV MBROJTJA E INTERESAVE FINANCIARË TË BASHKIMIT

Neni 9

Sistemet e kontrollit të brendshëm dhe detyrimet për të luftuar keqmenaxhimin e fondeve

1. Në përputhje me nenin 23 të Rregullores (BE) 2024/1449, Përfituesi duhet të garantojë që ekziston një sistem efektiv dhe efikas i kontrollit të brendshëm, duke zbatuar parimet⁸ e kontrollit të brendshëm të njohura ndërkombëtarisht dhe siguruar rikuperimin e menjëhershëm të shumave të paguara ose të përdorura gabimisht. Përfituesi mund të bazohet në sistemet e tij të rregullta kombëtare të menaxhimit të buxhetit për të zbatuar Facilitetin.

2. Si çështje me përparësi, gjatë viteve të para të zbatimit të Facilitetit, autoritetet e Përfituesit do të marrin të gjitha masat e duhura për të mbrojtur interesin financiar të Bashkimit dhe përmirësuar më tej efikasitetin dhe efektivitetin e sistemeve të kontrollit të brendshëm për t'u përafruar me *acquis* të Bashkimit (sipas kritereve për reformën e administratës publike, menaxhimin e financave publike dhe negociatat e anëtarësimit, kapitulli 8, politika e konkurrencës, 23 gjyqësori dhe të drejtat themelore, 24 drejtësia, liria dhe siguria, dhe 32 kontrolli financiar). Kjo përfshin mekanizmat e duhur për të mbrojtur sinjalizuesit, si dhe mekanizmat dhe masat e duhura për të parandaluar, zbuluar dhe korrigjuar në mënyrë efektive parregullsitë, mashtrimin, korrupsionin dhe aktivitete të tjera të paligjshme që prekin interesat financiarë të Bashkimit, përfshirë konfliktin e interesave, si dhe për të forcuar luftën kundër pastrimit të parave, krimit të organizuar, keqpërdorimit të fondeve publike, financimit të terrorizmit, shmangies së taksave, mashtrimit tatimor ose evazionit fiskal, dhe aktivitete të tjera të paligjshme që prekin fondet e ofruara në kuadër të Facilitetit, për të garantuar që të mos ketë financim të dyfishtë nga Faciliteti dhe programe të tjera të Bashkimit dhe që shumat e paguara gabimisht ose të përdorura gabimisht të mund të rikuperohen.

3. Përfituesi do të sigurojë akses për Komisionin ose përfaqësuesit e tij në të gjitha institucionet dhe dokumentet e nevojshme për të kryer çdo auditim, verifikim dhe kontroll në vend.

4. Si pjesë e kësaj përgjegjësie, Përfituesi:

a) bën progres vendimtar drejt krijimit të një kuadri ligjor të fortë për të luftuar mashtrimin dhe korrupsionin, duke përfshirë rastet e korrupsionit të nivelit të lartë;

b) përmirëson më tej efikasitetin dhe efektivitetin e sistemeve të kontrollit, duke zbatuar parimet e kontrollit të brendshëm të njohura ndërkombëtarisht;

⁸ I referohet Kuadrit të Integruar – Parimi i Kontrollit të Brendshëm i COSO-së, siç zbatohet nga Komisioni: [C\(2017\) 2373 final](#).

c) zbaton mekanizmat e duhur për të mbrojtur sinjalizuesit në përputhje me regjimin e mbrojtjes të Direktivës (BE) 2019/1937⁹, kur është e zbatueshme, ose me një regjim ekuivalent mbrojtjeje sipas ligjit të Përfituesit;

d. ruan mekanizmat e përshtatshëm dhe merr masat e duhura për të parandaluar, zbuluar dhe korrigjuar në mënyrë efektive parregullsitë, mashtrimin, korrupsionin ose çdo aktivitet tjetër të paligjshëm që prek interesat financiarë të Bashkimit, përfshirë konfliktin e interesave, si dhe për të forcuar luftën kundër pastrimit të parave, krimit të organizuar, keqpërdorimit të fondeve publike, financimit të terrorizmit, shmangies së taksave, mashtrimit tatimor ose evazionit fiskal dhe aktivitete të tjera të paligjshme që prekin fondet e ofruara në kuadër të Facilitetit;

e) merr masat e duhura për të lejuar autoritetet kompetente të Përfituesit që të hetojnë dhe të ndjekin penalisht veprat penale të cilat prekin interesat financiarë të Bashkimit;

f) zbulon dhe shmang financimin e dyfishtë;

g) kontrollon rregullisht nëse fondet e dhëna janë përdorur siç duhet dhe në përputhje me të gjitha rregullat e zbatueshme, veçanërisht për përmbushjen e kënaqshme të hapave përkatës cilësorë dhe sasiorë të identifikuar për zbatimin e Agjendës së Reformës dhe për parandalimin, zbulimin dhe korrigjimin e mashtrimit, korrupsionit ose çdo veprimtari tjetër të paligjshme, si dhe konfliktet e interesave dhe parregullsitë që prekin interesat financiarë të Bashkimit;

h) siguron rikuperimin e menjëhershëm të shumave të paguara gabimisht ose të përdorura gabimisht;

i) siguron që Komisioni, OLAF-i, ECA dhe EPPO, të përfaqësojnë nga agjentët e tyre përkatës ose ekspertët e mandatuar, të kenë akses në të dhënat e përmendura në nenin 21, në përputhje me parimet e mbrojtjes së të dhënave të Bashkimit dhe me rregullat e zbatueshme për mbrojtjen e të dhënave;

j) siguron dokumente të duhura mbështetëse që vërtetojnë, në veçanti, se zbatimi i Agjendës së Reformës pajtohet me detyrimet sipas kësaj Marrëveshjeje dhe që hapat cilësorë dhe sasiorë të Agjendës së Reformës, siç janë miratuar nga Vendimi Zbatues i Komisionit, të jenë zbatuar, nëse kërkohet që të bëhet në kontekstin e kontroleve ose auditimeve të përshkruara në nenin 12 të kësaj Marrëveshjeje. Këto dokumente duhet të mbahen deri në fund të vitit 2033 për qëllime auditimi.

Në përputhje me nenin 133 të Rregullores Financiare, Përfituesi do të mbajë të dhëna dhe dokumente që lidhen me auditimet, apelimet, çështjet gjyqësore dhe ndjekjen e pretendimeve, në lidhje me angazhimet e tyre ligjore ose që lidhen me hetimet e OLAF-it dhe do t'i ruajë këto të dhëna dhe dokumente deri në përfundimin e këtyre auditimeve, apelimeve, proceseve gjyqësore dhe ndjekjes së kërkesave ose hetimeve. Për të dhënat dhe dokumentet e lidhura me hetimet e OLAF-it, detyrimi për ruajtje do të zbatohet pasi këto hetime t'i jenë njoftuar përfituesit.

Në përputhje me nenin 133 të Rregullores Financiare, Përfituesi do të mbajë të dhënat dhe dokumentet ose origjinale, ose kopje të njehsuara me origjinalet, ose në format ruajtës të të dhënave që është pranuar gjerësisht, duke përfshirë versionet elektronike të dokumenteve origjinale ose dokumenteve ekzistuese vetëm në version elektronik. Nëse nuk ekzistojnë versione elektronike, nuk do të kërkohet asnjë dokument origjinal kur këto dokumente plotësojnë kërkesat ligjore të zbatueshme, në mënyrë që të konsiderohen të barasvlershme me origjinalet dhe për t'u bazuar në to për qëllime auditimi.

5. Çdo ndryshim në sistemet e kontrollit të brendshëm të Përfituesit, siç përshkruhet në Agjendën e Reformës, do t'i komunikohet Komisionit pa vonesë.

6. Komisioni duhet të sigurohet mjaftueshëm që kushtet e pagesës të përcaktuara në Agjendën e Reformës, të jenë përmbushur në mënyrë të kënaqshme, siç specifikohet në kërkesën përkatëse për lirimin e fondeve. Komisioni mund të kërkojë informacion shtesë dhe të kryejë auditime (verifikime) ose kontrole në terren, të cilat mund të kryhen mbi bazë rrisht.

7. Përfituesi do të forcojë luftën kundër mashtrimit, korrupsionit dhe aktiviteteve të tjera të paligjshme që prekin interesat financiarë të Bashkimit gjatë të gjithë zbatimit të Facilitetit. Zbatimi në kohë i reformave përkatëse sipas Agjendës së Reformës, është vendimtar për arritjen e këtij qëllimi. Gjithashtu, Përfituesi do të sigurojë që autoritetet e tij të angazhohen për të përmirësuar procedurat e brendshme të mëtejshme për të parandaluar dhe/ose hetuar rastet e mashtrimit, korrupsionit, pastrimit të parave,

⁹ Direktiva (BE) 2019/1937 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e 23 tetorit 2019, për mbrojtjen e personave që denoncojnë shkelje të legjislacionit të Bashkimit, OJ L 305, 26.11.2019, f. 17.

financimit të terrorizmit, shmangies së taksave, mashtrimit tatimor ose evazionit fiskal dhe aktiviteteve të tjera të paligjshme që ndikojnë në interesat financiarë të Bashkimit.

8. Me kërkesë, Përfituesi do të vendosë në dispozicion të Komisionit të gjithë informacionin e kërkuar, për të monitoruar përmbushjen e detyrimeve të Përfituesit sipas këtij neni.

Neni 10

Shërbimi i Koordinimit kundër Mashtrimit

1. Përfituesi do të përdorë shërbimin e pavarur të koordinimit kundër mashtrimit të krijuar në kuadër të IPA III ose në mungesë të tij, do të bazohet në struktura ekuivalente për të lehtësuar bashkëpunimin efektiv dhe shkëmbimin e informacionit, përfshirë informacionin me natyrë operacionale, me OLAF-in. Ky shërbim, në veçanti:

a) mbështet bashkëpunimin ndërmjet autoriteteve të administratës dhe prokurorisë së Përfituesit dhe OLAF-it;

b) udhëheq krijimin/zbatimin e një strategjie kombëtare për mbrojtjen e interesave financiarë të Bashkimit, të paraprirë nga një vlerësim risku;

c) kontribuon në identifikimin e pikave të dobëta të mundshme në sistemet e Përfituesit për menaxhimin e fondeve të Bashkimit, duke përfshirë ndihmën financiare në kuadër të këtij Faciliteti;

d) jep këshilla për çështjet kundër mashtrimit, si dhe trajnimin e stafit, duke përfshirë parandalimin dhe zbulimin e mashtrimit;

e) ndan me OLAF-in informacion mbi parregullsitë, mashtrimet, korrupsionin dhe çdo aktivitet tjetër të paligjshëm që prek interesat financiarë të Bashkimit, duke përfshirë konfliktin e interesit;

f) garanton përmbushjen e të gjitha detyrimeve sipas Rregullores (KE, Euratom) nr. 883/2013, të (Parlamentit Evropian dhe Këshillit, Rregullores së Këshillit p.sh. (Euratom, KE), nr. 2988/1995 dhe Rregullores së Këshillit (KE, Euratom) nr. 2185 /1996.

2. Shërbimi i Koordinimit të Përfituesit kundër Mashtrimit, përgjegjës për parandalimin dhe zbulimin efektiv të parregullsive, mashtrimit, korrupsionit dhe aktiviteteve të tjera të paligjshme që prekin interesat financiarë të Bashkimit, përfshirë konfliktin e interesit, përgatit dhe miraton një metodologji, në përputhje me nenin 9 të kësaj Marrëveshjeje, mbi mënyrën e trajtimit në nivel të brendshëm, të rasteve të dyshuara, raportimit të tyre nga Përfituesi tek Komisioni, në përputhje me modelin e dhënë në aneksin B dhe ndjekjen për korrigjimin e tyre.

3. Koordinatorin duhet të sigurojë koordinim me shërbimin e koordinimit kundër mashtrimit, duke respektuar pavarësinë e tij.

Neni 11

Struktura e BE-së kundër mashtrimit dhe bashkëpunimi i Përfituesit me atë strukturë

1. Autoritetet kompetente të Përfituesit do të bashkëpunojnë ngushtë me Komisionin, OLAF-in, Gjykatën Evropiane të Audituesve dhe EPPO-në, brenda kufijve të kompetencave përkatëse të secilit organ, për parandalimin, zbulimin dhe korrigjimin e parregullsive, mashtrimit, korrupsionit dhe çdo veprimtarie tjetër të paligjshme që prek interesat financiarë të Bashkimit, duke përfshirë konfliktin e interesave, si dhe hetimin dhe ndjekjen penale të veprave që prekin fondet e ofruara në kuadër të Facilitetit. Sipas rastit, Përfituesi do të përdorë mekanizmat mbështetës të ofruar nga Eurojust.

2. Çdo person ose subjekt, përfshirë autoritetet kombëtare, që zbaton fondet e Bashkimit në kuadër të Facilitetit, ka detyrimin të njoftojë, pa vonesë, Komisionin dhe OLAF-in për çdo informacion në lidhje me rastet e mundshme të parregullsive, mashtrimit, korrupsionit dhe aktiviteteve të tjera të paligjshme që prekin interesat financiarë të Bashkimit, përfshirë konfliktin e interesit, dhe EPPO-së për çdo sjellje kriminale që prek fondet në kuadër të Facilitetit që mund të jenë objekt i kompetencës së tij. Për këtë qëllim, preferohet që ata të përdorin një pikë hyrjeje të vetme të ofruar nga Komisioni. Çdo person që njofton Komisionin, OLAF-in ose EPPO-në për një informacion të tillë, duhet të mbrohet nga çdo formë hakmarrjeje, në përputhje me regjimin e mbrojtjes të Direktivës (BE) 2019/1937, kur është e zbatueshme, ose me një regjim ekuivalent mbrojtjeje sipas Ligjit të Përfituesit. Shërbimi kombëtar i koordinimit kundër mashtrimit do t'i raportojë Komisionit dhe OLAF-it mbi zbatimin e këtij detyrimi

në rastet kur ai ka njoftuar vetë informacionin përkatës sipas këtij paragrafi, ose kur ka koordinuar, mbështetur ose ndihmuar persona ose subjekte të tjera në këtë njoftim.

3. Autoritetet kombëtare të Përfituesit, në përputhje me kërkesat e përcaktuara në aneksin C, i raportojnë Komisionit, pa vonesë, për parregullsitë, mashtrimin, korrupsionin dhe aktivitete të tjera të paligjshme, të cilat kanë qenë objekt i një konstatimi parësor administrativ ose gjyqësor, pavarësisht nëse OLAF-i ose EPPO janë njoftuar sipas paragrafit 2 të këtij neni. Ato, gjithashtu, do të informojnë Komisionin për ecurinë e procedurave administrative dhe ligjore. Për këtë qëllim, autoritetet e Përfituesit do të përdorin Sistemin e Menaxhimit të Parregullsive (IMS) të krijuar nga Komisioni.

4. Përfituesi do të sigurojë hetimin dhe trajtimin efektiv të rasteve të dyshuara të parregullsive, mashtrimit, korrupsionit dhe çdo aktiviteti tjetër të paligjshëm që prek interesat financiarë të Bashkimit, përfshirë konfliktin e interesit, dhe do të përdorë, sipas rastit, mbështetjen e Eurojustit.

5. Përfituesi, përfshirë vendimmarrësit dhe stafin përgjegjës për zbatimin e veprimeve në kuadër të Facilitetit, do të vendosë procedurat dhe do të marrë të gjitha masat paraprake të nevojshme për të parandaluar dhe eliminuar çdo konflikt interesi, veçanërisht duke garantuar që vendimmarrësit dhe stafi i përfshirë të mos trajtojnë çështjen në fjalë.

6. Krahas kontrolleve sipas nenit 12 të kësaj Marrëveshjeje, Komisioni mund të ushtrojë të drejtat e tij siç parashikohet në nenin 129(1) të Rregullores Financiare dhe mund të kryejë verifikime, rishikime, kontrolle dhe auditime për zbatimin e Agjendës së Reformës, në lidhje me:

a) masat në fuqi dhe zbatimin e tyre efektiv për të parandaluar, zbuluar, hetuar, korrigjuar dhe raportuar mashtrimin, korrupsionin dhe çdo aktivitet tjetër të paligjshëm që prek interesat financiarë të Bashkimit, konfliktin e interesave dhe parregullsitë, përfshirë hetimin dhe ndjekjen efektive të veprave penale që prekin fondet e ofruara në kuadër të Facilitetit;

b) informacionin dhe justifikimin në lidhje me përmbushjen e kënaqshme të hapave cilësorë dhe sasiorë në kërkesën për lirim të fondeve.

Këto verifikime, rishikime, kontrolle dhe auditime mund të kryhen gjatë zbatimit të Agjendës së Reformës dhe, me përjashtim të hetimeve të OLAF-it dhe hetimeve, dhe ndjekjes penale nga EPPO, deri në pesë vjet, duke filluar nga data e lirimit përfundimtar të fondeve dhe mund të mbulojnë sistemin e informacionit që përdor Përfituesi për të mbledhur dhe siguruar të dhëna që përdoren për të justifikuar përfundimin e hapave cilësorë dhe sasiorë të identifikuar në lidhje me zbatimin e Agjendës së Reformës. Këto procedura do t'i njoftohen zyrtarisht Përfituesit. Nëse është e nevojshme, Komisioni mund të ndihmohet nga ekspertë të pavarur ose firma të jashtme auditimi.

7. Mospërmbushja e detyrimeve të përcaktuara në këtë nen dhe në nenin 12, në veçanti mosraportimi i parregullsive ose mosbashkëpunimi për çështjet kundër mashtrimit me Komisionin, OLAF-in, ECA-n dhe EPPO-në, do të përbëjë një rast të shkeljes së rëndë të detyrimeve sipas kësaj Marrëveshjeje dhe për këtë arsye mund të çojë në një reduktim të kontributit financiar ose rikuperim të të gjithë ose të një pjese të disbursimit të kryer prej tij, siç parashikohet në nenin 18(1) të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 12

Të drejtat e institucioneve, organeve, zyrave dhe agjencive të Bashkimit për të monitoruar dhe zbatuar Facilitetin, hetuar dhe pasur akses

1. Agjentët e Komisionit, OLAF-i, Gjykata Evropiane e Audituesve dhe EPPO, brenda kufijve të mandateve të tyre përkatëse, kanë të drejtë të kryejnë çdo veprim hetimor ose auditimi, duke përfshirë verifikimet ose auditimet teknike, financiare dhe të sistemit, që ata mund të çmojnë të nevojshëm për të ndjekur zbatimin e Agjendës së Reformës. Kjo përfshin vizitat në terren dhe ambiente ku po zbatohen ose menaxhohen, do të zbatohen ose menaxhohen apo janë zbatuar ose menaxhuar aktivitetet e financuara nga Faciliteti.

2. Sipas të njëjtave kushte të përmendura në paragrafin 1 të këtij neni dhe nenin 9(4) të kësaj Marrëveshjeje, Përfituesi do të garantojë që agjentët ose përfaqësuesit e Komisionit, OLAF-it, ECA-së dhe EPPO-s, secili duke vepruar brenda kompetencave të tyre përkatëse, të inspektojnë dhe të mbledhin të gjithë dokumentacionin përkatës, të dhënat digjitale, asetet dhe llogaritë e lidhura me zërat e financiar sipas kësaj Marrëveshjeje dhe t'i ndihmojë që të kryejnë detyrat e tyre në lidhje me Facilitetin.

3. Kur pajisjet në pronësi private, të cilat nuk janë në pronësi të autoritetit të inspektuar, përdoren për qëllime pune, ato pajisje mund t'i nënshtrohen inspektimit nga OLAF-i. OLAF-i do t'i nënshtrojë këto pajisje për inspektim vetëm sipas të njëjtave kushte dhe në të njëjtën masë që autoritetet kombëtare të kontrollit lejohen të hetojnë pajisjet në pronësi private dhe nëse OLAF-i ka shkaqe të arsyeshme për të dyshuar se përmbajtja e tyre mund të jetë e rëndësishme për hetimin.

4. Për të garantuar mbrojtjen efektive të interesave financiarë të Bashkimit, Komisioni, OLAF-i dhe EPPO do të jenë të aftë të kryejnë të gjitha aktet përkatëse hetimore brenda kompetencave të tyre përkatëse, dhe në veçanti, në rastin e OLAF-it, kontrole dhe inspektime në terren. Këto kontrole dhe inspektime përgatiten dhe kryhen në bashkëpunim të ngushtë me Përfituesin, i cili do të njoftohet në kohë për objektin, qëllimin dhe bazën ligjore të kontroleve dhe inspektimeve, në mënyrë që të ofrojë të gjithë ndihmën e kërkuar. Përfituesi do të identifikojë një shërbim me kompetenca të zbatimit të ligjit, i cili do të ndihmojë OLAF-in në kryerjen e hetimeve në përputhje me Rregulloren (BE, Euratom) nr. 883/2013 dhe Rregulloren (KE, Euratom) nr. 2185/1996, me kërkesë të OLAF-it, dhe do të bashkëpunojë me EPPO-në në ushtrimin e kompetencave të tij.

5. Kur personi ose subjekti i inspektuar i reziston kontrollit, hetimit ose inspektimit në terren, Përfituesi, duke vepruar në përputhje me ligjet dhe rregullat e veta kombëtare, do t'i japë Komisionit, OLAF-it dhe EPPO-së ndihmën e nevojshme për t'i lejuar të përmbushin detyrën e tyre në kryerjen e një kontrolli ose inspektimi në terren.

6. Organet e mëposhtme mund të ushtrojnë të drejtat e tyre të parashikuara në nenin 129(1) të Rregullores Financiare për të kryer rishikime, kontrole, auditime dhe hetime, brenda kufijve të mandateve të tyre përkatëse:

- OLAF sipas rregulloreve nr. 883/2013 dhe nr. 2185/1996;

- EPPO sipas rregullores 2017/1939; dhe

- Gjykata Evropiane e Audituesve (ECA) sipas nenit 287 të Traktatit për Funkcionimin e Bashkimit Evropian (TFEU) dhe nenit 263 të Rregullores Financiare.

7. Komisioni mund të marrë masat që i çmon të nevojshme, në veçanti në rastet e mashtrimit, korrupsionit, konfliktit të interesave ose shkeljes së rëndë të detyrimeve në këtë Marrëveshje, për të reduktuar kontributin financiar dhe rikuperuar të gjitha ose një pjesë të disbursimeve të kryera prej tij, siç parashikohet në nenet 17 dhe 18 të kësaj Marrëveshjeje.

8. Gjithashtu, Komisioni ose përfaqësuesit e tij kanë të drejtë të kryejnë në çdo kohë verifikime, auditime ose kontrole në terren të sistemeve të kontrollit të brendshëm të Përfituesit, në çdo kohë, në përputhje me standardet e njohura brenda vendit. Komisioni ose përfaqësuesit e tij do të kryejnë një rishikim të sistemeve të kontrollit të brendshëm të Përfituesit jo më vonë se në vitin 2025. Raporti i auditimit që rezulton, do të përmbajë rekomandime për Përfituesin për të përmirësuar Sistemet e tij të Kontrollit të Brendshëm. Kur verifikimi, auditimi ose kontrolli në vend rezultojnë në gjetje, Komisioni ose përfaqësuesit e tij të caktuar do të hartojnë një draft raport që përmban gjetjet e përkohshme. Komisioni ose përfaqësuesit e tij të emëruar do të njoftojnë zyrtarisht draft raportin dhe do ta ftojnë Përfituesin të komentojë. Duke marrë parasysh këto parashtrime, Komisioni ose përfaqësuesit e tij do të nxjerrin një raport përfundimtar që jep rekomandimet përfundimtare. Përfituesi do të hartojë një plan veprimi për të zbatuar çdo rekomandim ose për të dhënë arsyen e moszbatimit. Përfituesi do t'i dorëzojë Komisionit për miratim planin e veprimit dhe, nëse është e nevojshme, çdo arsyetim brenda 2 muajve nga marrja e raportit përfundimtar.

9. Përfituesi do t'u japë agjentëve ose përfaqësuesve të Komisionit, OLAF-it, ECA-së dhe EPPO-së, dhe përfaqësuesve të tyre të autorizuar, brenda kompetencave të tyre përkatëse dhe në përputhje me kuadrin e tyre ligjor në fuqi, akses në terren dhe ambientet ku realizohen investimet dhe reformat e financuara sipas kësaj Marrëveshjeje dhe në të dhënat e përcaktuara në nenin 9(4) të kësaj Marrëveshjeje.

Përfituesi do t'i japë, gjithashtu, Komisionit, OLAF-it, ECA-s dhe EPPO-së akses të plotë dhe të drejtpërdrejtë në bazën e të dhënave të krijuara sipas nenit 21 (5) të kësaj Marrëveshjeje dhe çdo bazë tjetër të dhënash kombëtare, kur është e nevojshme, për ushtrimin e mandatit të tyre. Me kërkesë të arsyetuar, Përfituesi do t'i japë, gjithashtu, OLAF-it dhe EPPO-së informacion mbi llogaritë bankare të rëndësishme për hetimet e tyre dhe, kur është rreptësisht e nevojshme për një hetim, informacion mbi transaksionet bankare. Aksesit, brenda kufijve të kompetencës së tyre përkatëse, nga përfaqësues të

autorizuar të Komisionit, OLAF, ECA dhe EPPO-ja do të lejohet me kushtin e konfidencialitetit të rreptë në lidhje me palët e treta, pa cenuar detyrimet e së drejtës publike të cilave u nënshtrohen.

10. Autoritetet kompetente të Përfituesit do të trajtojnë, pa vonesë, kërkesat për ndihmë të ndërsjellë juridike dhe kërkesat për ekstradim të lëshuara nga EPPO-ja dhe autoritetet kompetente të Shteteve Anëtare, në lidhje me veprat penale që prekin fondet e nxjerra sipas Rregullores (BE) 2024/1449. Ata do ta bëjnë këtë në përputhje me instrumentet përkatëse mbi bashkëpunimin ndërkombëtar në çështjet penale, në veçanti, Konventën Evropiane për Ndihmën e Ndërsjellë në Çështjet Penale dhe Protokollet e saj Shtesë.

11. Kontrollat dhe auditimet e përshkruara më sipër zbatohen për të gjithë përfituesit dhe nënkontraktorët që kanë marrë asistencë në kuadër të Facilitetit, pavarësisht nëse janë përmendur ose jo në kontratë ose marrëveshje granti. Këto kontrole dhe auditime zbatohen, gjithashtu, për dokumentet dhe të dhënat mbi kontributin kombëtar, nëse ka, nga Përfituesi.

TTULLI V LIRIMI I FONDEVE, RIKUPERIMI DHE EKZEKUTIMI

Neni 13 **Parafinancimi**

1. Pas dorëzimit të Agjendës së Reformës në Komision, Përfituesi ka kërkuar lirimin e një parafinancimi deri në 7% të shumës totale të parashikuar sipas këtij Faciliteti, siç përcaktohet në nenin 2(3) të kësaj Marrëveshjeje.

2. Komisioni mund të lirojë parafinancimin e kërkuar pas hyrjes në fuqi të Marrëveshjes dhe të marrëveshjes së huas së përmendur në nenin 2(9) të kësaj Marrëveshjeje. Fondet do të lirohen, me kusht që të përmbushen parakushtet dhe kushtet e përgjithshme të përcaktuara në nenin 6 të kësaj Marrëveshjeje.

3. Për mbështetjen e pakthyeshme, parafinancimi i dhënë sipas paragrafit 1 do të likuidohet duke zbritur një përqindje nga çdo këst. Kjo përqindje llogaritet si raport i parafinancimit të mbetur të palikuiduar me shumën e mbetur të alokuar për mbështetje të pakthyeshme. Zbritja do të vazhdojë derisa parafinancimi të jetë likuiduar plotësisht. Shumat e parafinancimit që nuk janë likuiduar deri më 31 dhjetor 2027, do të jenë menjëherë të pagueshme. Komisioni ka të drejtë të kompensojë këto shuma kundrejt çdo pretendimi që Përfituesi ka ndaj Bashkimit.

4. Me kërkesë të Përfituesit në kërkesën e tij për lirimin e fondeve, shumat shtesë mund të zbriten nga çdo këst për të likuiduar parafinancimin më herët.

5. Çdo parafinancim i palikuiduar do të rikuperohet ose kompensohet plotësisht pas përfundimit të kësaj Marrëveshjeje.

6. Marrëveshja e Huas e përmendur në nenin 2(9) të kësaj Marrëveshjeje, do të përcaktojë rregullat specifike në lidhje me pagesën dhe likuidimin e parafinancimit të mbështetjes me hua.

Neni 14 **Rregullat për lirimin e fondeve**

1. Pagesat e mbështetjes financiare të pakthyeshme dhe të huas për Përfituesin, sipas këtij neni, do të bëhen në përputhje me ndarjet buxhetore dhe në varësi të financimit të disponueshëm. Pagesat do të bëhen me këste. Një këst mund të disbursohet në një ose më shumë këste.

2. Me përjashtim të parafinancimit, Përfituesi do të paraqesë dy herë në vit një kërkesë të justifikuar siç duhet për lirimin e fondeve, duke përdorur formatin e dhënë në aneksin A të kësaj Marrëveshjeje.

3. Çdo kërkesë për lirimin e fondeve do të raportojë për kushtet e pagesës në lidhje me hapat sasiorë dhe cilësorë të përcaktuar në Agjendën e Reformës që ishin planifikuar të zbatoheshin deri në fund të periudhës gjashtëmujore paraardhëse sipas kalendarit indikativ të përfshirë në Agjendën e Reformës. Këto periudha gjashtëmujore do të përfundojnë më 30 qershor dhe 31 dhjetor të çdo viti, duke filluar nga 31 dhjetori 2024, me përjashtim të grupit të fundit të kushteve të pagesës që janë planifikuar të

zbatohen deri më 31 gusht 2027 dhe për të cilat Përfituesi duhet të paraqesë një kërkesë për lirim e fondeve jo më vonë se data 30 shtator 2027.

4. Me çdo kërkesë për lirim e fondeve të paraqitur në Komision, Përfituesi duhet të paraqesë të dhënat e kërkuara që tregojnë përmbushjen e kënaqshme të hapave cilësorë dhe sasiorë të përcaktuar në aneksin përkatës të vendimit zbatues të Komisionit.

5. Mosraportimi brenda 15 ditëve pas përfundimit të periudhave gjashtëmujore të përmendura në paragrafin 3 të këtij neni për zbatimin e hapave sasiorë dhe cilësorë sipas kalendarit indikativ të përfshirë në Agjendën e Reformës, do të rezultojë në fillimin automatik të periudhës së zbatueshme të tolerancës/faljes. Komisioni do të ofrojë mbështetjen përkatëse, nëse është e nevojshme, kur të ofrojë mbështetjen që korrespondon me periudhat e ardhshme gjashtëmujore.

6. Brenda 90 ditëve kalendarike pas marrjes nga Përfituesi të një kërkesë për lirim e fondeve, Komisioni do të kryejë vlerësimin sipas nenit 21(2) të Rregullores (BE) 2024/1449 në bazë të informacionit të dhënë nga Përfituesi, në përputhje me paragrafin 4 të këtij neni. Përmbushja e kënaqshme e hapave cilësorë dhe sasiorë do të presupozojë që Përfituesi të mos anulojë masat në lidhje me hapat për të cilët Përfituesi kishte arritur përmbushje të kënaqshme. Komisioni mund të ndihmohet nga ekspertë.

7. Si pjesë e vlerësimit, Komisioni do të monitorojë zbatimin në kohë nga Përfituesi të çdo rekomandimi të dhënë pas auditimit të përmendur në nenin 12(8) të kësaj Marrëveshjeje. Gjithashtu, Komisioni mund të kërkojë informacion shtesë dhe/ose të kryejë kontrolle dhe verifikime në terren për përfundimin e hapave cilësorë dhe sasiorë, duke përfshirë edhe për mosanulimin e hapave cilësorë dhe sasiorë që janë përmbushur më parë. Periudha prej 90 ditësh kalendarike e përmendur në paragrafin 6 për vlerësimin e kërkesës për lirim e fondeve, ndërpritet kur Komisioni kërkon informacion shtesë ose kryen kontrolle dhe verifikime në terren.

8. Në bazë të një vlerësimi pozitiv që Përfituesi përmbush kushtet e pagesës, parakushtet dhe kushtet e përgjithshme, siç përcaktohet në nenin 6 të kësaj Marrëveshjeje, Komisioni do të miratojë një vendim që autorizon lirim e fondeve për një shumë që korrespondon me këto kushte. Vendimet për lirim e mbështetjes me hua, do të miratohen jo më vonë se deri më 31 dhjetor 2027.

9. Vendimi i Komisionit që autorizon këtë lirim fondesh, do të përbëjë kushtin për shumën e fondeve që do të vihen në dispozicion si mbështetje e Bashkimit.

a) Mbështetja e pakthyeshme do t'i disbursohet EWBJF-së në përputhje me nenin 19 të kësaj Marrëveshjeje;

b) Mbështetja me hua do të disbursohet në thesarin e Përfituesit, duke përfshirë shumën e huas që do të vendoset në dispozicion nëpërmjet WBIF-së, në përputhje me nenin 20 të kësaj Marrëveshjeje.

10. Për çdo kërkesë për lirim të fondeve sipas kësaj Marrëveshjeje, përveç kërkesës për parafinancim, Përfituesi do të dorëzojë dokumentet e mëposhtme:

- Një kërkesë të nënshkruar për lirim e fondeve duke përdorur formatin e dhënë në aneksin A të kësaj Marrëveshjeje, përfshirë një deklaratë që nuk janë anuluar masat e zbatuara për të realizuar hapat në lidhje me të njëjtën reformë të vlerësuar më parë me sukses nga Komisioni dhe që janë përmbushur në vendimet e mëparshme të lirim të fondeve;

- Një fletë për çdo hap të përmbushur në kërkesën përkatëse për lirim e fondeve që tregon se hapi është përmbushur, i mbështetur me të dhëna zyrtare në lidhje me të;

- Një Deklaratë Garancie të nënshkruar sipas formatit të dhënë në aneksin B të kësaj Marrëveshjeje që konfirmon se: i. informacioni i paraqitur me kërkesën për lirim e fondeve është i plotë, i saktë dhe i besueshëm; ii. sistemet e menaxhimit dhe të kontrollit japin garancinë e nevojshme që financimi i dhënë është përdorur në përputhje me rregullat e zbatueshme, veçanërisht për parandalimin, zbulimin dhe korrigjimin e mashtrimit, korrupsionit, konfliktit të interesave dhe parregullsive; dhe iii. janë marrë masat e duhura për të shmangur financimin e dyfishtë nga Faciliteti dhe programet, dhe instrumentet e tjera të Bashkimit, si dhe donatorë të tjerë;

- Një përmbledhje e auditimeve të kryera nga autoritetet përkatëse, duke përfshirë pikat e dobëta të identifikuar dhe çdo veprim korrigjues të ndërmarrë;

- Për hapat në lidhje me kërkesën për lirim e fondeve, një përmbledhje e rezultateve të kontroleve që sigurojnë se çdo masë për zbatimin e reformave dhe projekteve të investimit në kuadër të Facilitetit, është zbatuar siç duhet.

11. Përfituesi do të sigurojë dokumentacionin e duhur për të justifikuar kërkesën për lirimin e fondeve për çdo hap të vetëm dhe sipas burimeve të verifikimit të përcaktuara në aneksin I të Agjendës së Reformës. Kjo duhet të përfshijë të paktën:

- një dokument përmbledhës që justifikon, sipas rregullave, përmbushjen e mjaftueshme të hapave sasiore ose cilësore (duke përfshirë të gjitha elementet përbërëse);

- për hapat që kërkojnë hyrjen në fuqi të një akti ligjor: një kopje të botimit të aktit ligjor përkatës në Fletoren Zyrtare të Përfituesit;

- për hapat që kërkojnë miratimin e një strategjie/ plani veprimi/ udhërrëfyesi/ çdo akt tjetër publik që nuk konsiderohet akt ligjor: një kopje të aktit të miratuar dhe një *link* në faqen e internetit ku mund të konsultohet strategjia;

- për hapat që kërkojnë nxjerrjen e një raporti që nuk është publikuar: një kopje të raportit të brendshëm ose të jashtëm;

- për hapat që kërkojnë që një sistem i caktuar të rihet në funksionim: certifikatat e përfundimit të nënshkruara nga kontraktori dhe autoriteti kompetent, në përputhje me legjislacionin kombëtar që tregojnë se sistemi është ngritur dhe është funksional;

- çdo dokument tjetër përkatës që çmohet i rëndësishëm për justifikimin ligjor formal të përmbushjes së kënaqshme të hapit sasiore ose cilësor, siç është përcaktuar në Agjendën e Reformës.

Komisioni mund të kërkojë të dhëna shtesë kur e çmon të nevojshme.

12. Nëse është e nevojshme, në kërkesën për lirimin e fondeve Përfituesi do të specifikojë nëse ndonjë hap cilësor dhe sasiore ka marrë mbështetje dhe financim, duke përfshirë shumën korresponduese, nga programe dhe instrumente të tjera të Bashkimit ose programe të tjera donatorësh, dhe do të shpjegojë rregullimet që janë bërë për të shmangur financimin e dyfishtë.

Neni 15

Alokimi i pagesës

1. Në përputhje me rregullat e përcaktuara në nenin 14, Përfituesi, kur i dërgon Komisionit kërkesat për lirimin e fondeve sipas kësaj Marrëveshjeje dhe kërkesat për pagesë sipas marrëveshjes së huas, do të respektojë alokimin e mëposhtëm, në lidhje me kontributet maksimale financiare të përcaktuara në nenin 2(3) të kësaj Marrëveshjeje:

a) 28.7% nga mbështetja e pakthyeshme dhe 24.8% nga mbështetja me hua, në shumën 53.5%, që do të vendoset në dispozicion nëpërmjet Kuadrit të Investimeve në Ballkanin Perëndimor (WBIF); dhe

b) 46.5% nga mbështetja me hua, do të vendoset në dispozicion direkt në thesarin e Përfituesit.

2. Komisioni nuk do të jetë i detyruar nga alokimi i pagesës së specifikuar në paragrafin 1 të këtij neni dhe mundet në çdo kohë, pas njoftimit me shkrim të Përfituesit përpara kërkesës së ardhshme të planifikuar për lirimin e fondeve, të aplikojë një alokim të ndryshëm pagese.

Neni 16

Pagesa e mbështetjes me hua

1. Pa cenuar nenet 13, 14 dhe 15 të kësaj Marrëveshjeje, disbursimi i mbështetjes me hua do të bëhet sipas rregullave të përcaktuara në marrëveshjen e huas.

Neni 17

Rregullat për mbajtjen, zbritjen dhe shpërndarjen e fondeve përpara lirimit të fondeve

1. Nëse pas kërkesës për lirimin e fondeve dhe sipas rregullave në nenin 14 të kësaj Marrëveshjeje, Komisioni kryen një vlerësim negativ të përmbushjes së plotë ose të pjesëshme të çdo kushti sipas planifikimit kohor indikativ, lirimi i fondeve që korrespondojnë me këto kushte do të mbahet plotësisht ose pjesërisht. Shumat e mbajtura do të lirohen vetëm kur Përfituesi të ketë justifikuar siç duhet, si pjesë e kërkesës vijuese për lirimin e fondeve, se ka marrë masat e nevojshme për të garantuar përmbushjen e kënaqshme të kushteve përkatëse.

2. Me kusht që të jenë përmbushur kushtet e pagesës, disbursimi i fondeve përkatëse të mbajtura mund të kryhet gjatë periudhës së ardhshme për lirimin e fondeve dhe deri në 24 muaj për kushtet e

pagesës që duhet të bëhet në vitin e parë dhe 12 muaj për kushtet e pagesës që duhet të bëhet në vitet në vijim, siç përcaktohet në planifikimin kohor të përcaktuar në Agjendën e Reformës.

3. Kur Komisioni arrin në përfundimin se Përfituesi nuk ka marrë masat e nevojshme brenda një periudhe prej 12 muajsh nga vlerësimi fillestar negativ i përmendur në paragrafin 2 të këtij neni, Komisioni zvogëlon shumën e mbështetjes financiare të pakthyeshme dhe të huas në raport me pjesën që korrespondon me kushtet përkatëse të pagesës. Gjatë vitit të parë të zbatimit do të aplikohet një afat prej 24 muajsh, i llogaritur nga vlerësimi fillestar negativ i përmendur në paragrafin 2 të këtij neni.

4. Kur një hap cilësor dhe sasior që është vlerësuar i përmbushur në masë të kënaqshme në një këst pagese të mëparshme, është anuluar ose më vonë është konstatuar se nuk është zbatuar, Komisioni mund të ulë shumën e një pagese vijuese me shumën korresponduese, në përputhje me nenet 21 (2) dhe (5) të Rregullores (BE) 2024/1449. Paragrafi 5 i këtij neni zbatohet në përputhje me rrethanat.

5. Komisioni mund të ftojë Përfituesin që të paraqesë parashtrimet e tij brenda 2 muajve, në rastet kur Komisioni ka vendosur të ulë shumën e disbursimit të fondeve në përputhje me paragrafët 3 ose 4 të këtij neni.

6. Pa cenuar paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni dhe dispozitat e marrëveshjes së huas, Përfituesit nuk do t'i paguhet asnjë shumë që korrespondon me kushtet e pagesës që nuk janë përmbushur deri më 31 dhjetor 2028.

Komisioni mund të vendosë që çdo shumë e zbritur sipas paragrafit 3 të këtij neni, të rishpërndahet ndërmjet Përfituesve të tjerë të Facilitetit.

Neni 18

Rregulla për zbritjen, rikuperimin dhe ekzekutimin pas lirimit të fondeve

1. Komisioni mund të zbrisë shumën e mbështetjes financiare të disponueshme në kuadër të Instrumentit dhe të rikuperojë nga Përfituesi, në veçanti me anë të kompensimit, çdo shumë të shpenzuar për arritjen e objektivave të Facilitetit, duke kërkuar shlyerjen e parakohshme të huas në përputhje me marrëveshjen e huas, dhe duke i kërkuar Përfituesit që t'i kthejë Komisionit një shumë të barabartë me shumën e mbështetjes financiare të pakthyeshme të angazhuar tashmë nga Komisioni për EWBJF-në:

a) nëse fondet janë paguar në mënyrë të parregullt;

b) në raste të identifikuar ose probleme të rënda rreth parregullsisve, mashtrimeve, korrupsionit dhe konflikteve të interesave që prekin interesat financiarë të Bashkimit, të cilat nuk janë korrigjuar nga Përfituesi, në përputhje me nenin 23(3) të Rregullores (BE) 2024/1449;

c) në rast të një shkeljeje të rëndë të çdo detyrimi që rezulton nga kjo marrëveshje, ose marrëveshja e huas, në veçanti bazuar në raporte të autoriteteve të auditimit të Përfituesit ose në informacionin e dhënë nga OLAF-i ose në raporte të Gjykatës së Audituesve;

d) anulimi i hapave cilësorë dhe/ose sasiorë sipas Agjendës së Reformës ose në rastet kur konstatohet, pas kryerjes së pagesës, se hapat nuk janë përmbushur në mënyrë të kënaqshme.

2. Anulimi i hapave cilësorë dhe/ose sasiorë në kuadër të reformave të krijuara për të trajtuar mangësitë në sistemin e Përfituesit për parandalimin, zbulimin dhe korrigjimin në mënyrë efektive të parregullsisve, mashtrimit, korrupsionit, në veçanti korrupsionit të nivelit të lartë dhe konfliktit të interesit, në përputhje me nenin 13(1) të Rregullores (BE) 2024/1449, duke përfshirë ato të çmuara nga Komisioni si plotësuese për atë sistem sipas kapitujve të negociatave të përmendur në nënparagrafin e dytë të nenit 24(1) të asaj rregulloreje, mund të rezultojë në një shkelje të rëndë të detyrimit në kuptimin e pikës (c) të paragrafit 2.

3. Kur vendos për shumën që është objekt i zbritjes, ose shumën që duhet të shlyhet më herët, Komisioni do të respektojë parimin e proporcionalitetit dhe do të marrë parasysh shkallën e parregullsisë, mashtrimit, korrupsionit ose konfliktit të interesit që prek interesat financiarë të Bashkimit, ose të shkeljes së një detyrimi. Përpara se të bëhet zbritja ose të kërkohe shlyerja para kohe, Përfituesi do të ftohet të paraqesë parashtrimet e tij brenda 2 muajve.

4. Gjykata e Drejtësisë e Bashkimit Evropian do të ketë juridiksion ekskluziv për të shqyrtuar ligjshmërinë e vendimit të Komisionit të përmendur në paragrafin 1 dhe për të pezulluar zbatimin e tij. Megjithatë, Gjykatat e Përfituesit do të kenë juridiksion mbi ankimet për mënyrën e parregullt të zbatimit. Në këtë kontekst, Gjykatat e Përfituesit do t'i referojnë pyetjet mbi interpretimin e kësaj marrëveshjeje dhe të drejtës së BE-së për vendim nga Gjykata e Drejtësisë.

5. Institucionet dhe organet e Bashkimit Evropian të përfshira në zbatimin e Facilitetit ose në kontrollet mbi atë program, do të kenë të drejtë të komunikojnë drejtpërdrejt, në veçanti nëpërmjet sistemeve të shkëmbimit elektronik, me çdo person fizik me banim ose çdo person juridik të krijuar te Përfituesi dhe që merr fonde të lidhura me Facilitetin, si dhe çdo palë të tretë të përfshirë në zbatimin e Facilitetit që banon ose është krijuar te Përfituesi. Këta persona, subjekte dhe palë mund t'u paraqesin drejtpërdrejt institucioneve dhe organeve të Bashkimit Evropian të gjithë informacionin dhe dokumentacionin përkatës që u kërkohet të paraqesin në bazë të kontratave ose marrëveshjeve të lidhura për zbatimin e Facilitetit.

Neni 19

Mbështetja e pakthyeshme e kanalizuar nëpërmjet Kuadrit të Investimeve në Ballkanin Perëndimor

1. Pa cenuar dispozitat e tjera të përcaktuara në këtë Marrëveshje, fondet e Facilitetit në formën e mbështetjes së pakthyeshme, të cilat kanalizohen nëpërmjet WBIF-së, u nënshtrohen dispozitave të përcaktuara në këtë nen.

2. Në bazë të një vlerësimi pozitiv të kërkesës për lirim të fondeve sipas nenit 14, dhe pas opinionit pozitiv të Bordit Operacional të WBIF-së, të përmendur në nenin 35(8) të Rregullores (BE) 2021/947 për propozimet përkatëse të projekteve të investimit, Komisioni do t'i shpërndajë fondet e liruara për projektet e përzgjedhura të investimeve, duke lidhur marrëveshje kontributi me menaxherët e fondit. Kjo marrëveshje kontributi do të nënshkruhet nga Komisioni, pasi të marrë vërtetimin e nënshkrimit të marrëveshjes së kontributit ekuivalent ndërmjet EWBJF-së dhe Përfituesit në fjalë. Komisioni do t'i transferojë këto fonde në këste tek EWBJF pas paraqitjes së kërkesave për pagesë nga menaxherët e fondit.

3. Shumat që mbeten në EWBJF në fund të zbatimit të projektit të fundit të investimit të mbështetur nga Faciliteti, do t'i transferohen Komisionit në përputhje me rregullat e EWBJF-së.

Neni 20

Mbështetja me hua e kanalizuar nëpërmjet Kuadrit të Investimeve në Ballkanin Perëndimor

1. Pa cenuar dispozitat e tjera të përcaktuara në këtë Marrëveshje, fondet e Facilitetit në formën e mbështetjes me hua, të cilat kanalizohen nëpërmjet WBIF-së, u nënshtrohen dispozitave të përcaktuara në këtë nen.

2. Përpara çdo disbursimi të mbështetjes me hua në thesarin e Përfituesit që do të kanalizohet më pas nëpërmjet WBIF-së, Përfituesi do të lidhë marrëveshje kontributi me menaxherët e fondit për shumat përkatëse të dhëna në përputhje me nenin 14(9)(b) të kësaj Marrëveshjeje që do të alokohen si bashkëfinansim i investimeve të vlerësuara pozitivisht nga Bordi Operacional i WBIF-së, siç përmendet në nenin 19 (2).

3. Përfituesi do t'i japë Komisionit kopjet e marrëveshjeve përkatëse të kontributit, si dhe çdo ndryshim të tyre, pa vonesë. Pas marrjes së këtyre njoftimeve, Komisioni do të disbursojë shumat përkatëse të huas drejtpërdrejt në thesarin e Përfituesve. Përfituesit do t'i transferojnë këto fonde me këste tek EWBJF-ja pas paraqitjes së kërkesave për pagesë nga menaxherët e fondit dhe pa vonesë do t'i japin Komisionit vërtetimin e çdo pagese sipas çdo marrëveshjeje me menaxherët e fondit.

4. Çdo shumë e rikuperuar në EWBJF do të mbetet në dispozicion të Përfituesit në përputhje me rregullat e EWBJF-së.

5. Shumat që mbeten të papërdorura në fund të zbatimit të projektit të fundit të investimit të mbështetur në kuadër të Facilitetit, do t'i transferohen Përfituesit në përputhje me rregullat e EWBJF-së.

6. Në rast se anulohet një projekt investimi i përzgjedhur, ose përfituesi nuk i jep EWBJF-së vërtetimin e pagesës të përmendur në paragrafin 3 të tij, Komisioni rezervon të drejtën që të kërkojë shlyerjen e parakohshme të shumës përkatëse të huas, në përputhje me marrëveshjen e huas.

TITULLI VI

Neni 21

Mbledhja e të dhënave dhe transparenca

1. Përfituesi angazhohet për transparencë dhe llogaridhënie në zbatimin e Facilitetit.
2. Përfituesi do të garantojë mbledhjen e të dhënave të mjaftueshme për personat dhe subjektet që marrin fonde në përputhje me paragrafin 3 të këtij neni dhe aksesin e Komisionit në këto të dhëna, duke përfshirë informacionin mbi pronësisë përfituese, sipas kuptimit të nenit 3(6) të Direktivës (BE) 2015/849.
3. Përfituesi do të publikojë të dhëna të përditësuara për përfituesit fundorë që marrin shuma financimi që tejkalojnë ekuivalentin prej 50 000 euro në mënyrë kumulative gjatë periudhës 4-vjeçare, për zbatimin e reformave dhe investimeve të specifikuar në Marrëveshjen e Facilitetit.
4. Përfituesi do të përditësojë të dhënat e përmendura në paragrafin 3 të paktën një herë në vit.
5. Për përfituesit fundorë të përmendur në paragrafin 3 të këtij neni, informacioni i mëposhtëm do të publikohet në një format të lexueshëm nga pajisja në një faqe interneti, sipas fondit total të marrë:
 - Në rastin e një personi juridik, emrin e plotë ligjor të përfituesit dhe numrin e identifikimit të TVSH-së ose numrin e identifikimit tatimor, kur ka, ose një identifikues tjetër unik të përcaktuar nga legjislacioni i zbatueshëm për personin juridik.
 - Në rastin e një personi fizik, emrin dhe mbiemrin e përfituesit.
 - Shumën e marrë nga përfituesi dhe reformat dhe investimet sipas Agjendës së Reformës për zbatimin e së cilave kontribuon kjo shumë.
6. Informacioni i përmendur në paragrafin 3 të këtij neni nuk do të publikohet, nëse nxjerrja e tij rrezikon të kërcënojë të drejtat dhe liritë e përfituesve fundorë në fjalë ose të dëmtojë seriozisht interesat e tyre tregtarë. Megjithatë, ky informacion do t'i vendoset në dispozicion Komisionit dhe autoritetit përkatës të auditimit.
7. Përfituesi do t'i transmetojë Komisionit në mënyrë elektronike, të paktën një herë në vit, të dhënat për përfituesit fundorë të përmendur në paragrafin 3, duke përdorur formatin XML, sipas një modeli të ofruar nga Komisioni.
8. Përfituesi do t'i japë Komisionit të gjithë informacionin dhe të dhënat e nevojshme për krijimin e Tabelës së Rezultateve të Facilitetit dhe përditësimin e saj dy herë në vit, siç përcaktohet në nenin 26 të Rregullores (BE) 2024/1449. Ky informacion do të përfshijë raporte në kohë dhe të sakta për ecurinë e zbatimit të Agjendës së Reformës. Përfituesi do të bashkëpunojë plotësisht me Komisionin për të garantuar që tabela e rezultateve të jetë funksionale deri më 1 janar 2025 dhe e aksesueshme nga publiku në internet.
9. Përfituesi bie dakord që Agjenda e Reformës dhe kërkesa për lirimin e fondeve të vendosen në dispozicion të publikut jo më vonë se kërkesa e parë për lirimin e fondeve.

Neni 22

Mbrojtja e të dhënave

1. Përfituesi garanton mbrojtjen e duhur të të dhënave personale ekuivalente me atë të kërkuar nga Rregullorja (BE) 2018/1725 dhe Rregullorja (BE) 2016/679. Të dhëna personale janë informacionet për një person fizik të identifikuar ose të identifikueshëm. Çdo veprim që përfshin përpunimin e të dhënave personale, si: mbledhja, regjistrimi, organizimi, ruajtja, përshtatja ose ndryshimi, rikthimi, konsultimi, përdorimi, zbulimi, fshirja ose shkatërrimi, do të bazohet në rregullat dhe procedurat e Përfituesit dhe do të bëhet vetëm në masën e nevojshme për zbatimin e Facilitetit.
2. Në veçanti, Përfituesi merr masat e duhura teknike dhe organizative të sigurisë për mbrojtje nga rreziqet e natyrshme të çdo veprimi dhe natyrën e informacionit për personin fizik të prekur, me qëllim që:
 - të parandalojë aksesin e çdo personi të paautorizuar në sistemet kompjuterike që kryejnë këto veprime, dhe veçanërisht leximin, kopjimin, ndryshimin ose heqjen e paautorizuar të mediave të ruajtjes,

hedhjen e paautorizuar të të dhënave, si dhe çdo zbulim, ndryshim ose fshirje të paautorizuar të informacionit të ruajtur;

- të sigurojë që përdoruesit e autorizuar të një sistemi IT që kryejnë këto veprime, të mund të ketë akses vetëm në informacionin që korrespondon me të drejtat për akses;
- të ideojë strukturën e tij organizative në mënyrë të tillë që të plotësojë kërkesat e mësipërme.

Neni 23

Vizibiliteti

1. Përfituesi do të marrë masat e nevojshme për të njohur në mënyrë aktive origjinën dhe për të garantuar vizibilitetin e financimit të Bashkimit, në veçanti, nëse ka, duke shfaqur emblemën e Bashkimit dhe një deklaratë të përshtatshme financimi që lexon “financuar nga Bashkimi Evropian” ose “bashkëfinancuar nga Bashkimi Evropian”, veçanërisht kur promovohen projekte dhe rezultatet e tyre, duke dhënë informacion të synuar koherent, efektiv dhe proporcional për audiencat të shumta, përfshirë median dhe publikun.

2. Këto masa vizibiliteti, komunikimi, publiciteti dhe informacioni do të sigurohen në një format të aksesueshëm dhe do të jenë në pajtim me udhëzimet për veprimet e jashtme të BE-së “Komunikimi dhe rritja e vizibilitetit të BE-së”, të përcaktuara dhe të publikuara nga Komisioni, në fuqi në kohën e masave.

3. Përfituesi do të sigurojë një plan gjithëpërfshirës komunikimi dhe vizibiliteti jo më vonë se kërkesa e parë për lirim të fondeve, për miratim nga Komisioni. Përfituesi duhet të sigurojë që planit të komunikimit dhe vizibilitetit t'i caktohen burime të mjaftueshme dhe që ai të zbatohet siç duhet. Përfituesi do të përfshijë informacionin e mëposhtëm në planin e tij të komunikimit dhe vizibilitetit: objektivat; audiencat e synuara (përfshirë audiencat lokale); aktivitetet/kanalet e komunikimit; buxhetin e planifikuar; projektet kryesore të përzgjedhura; marrëveshjet e koordinimit me Komisionin; dhe monitorimin dhe vlerësimin.

Neni 24

Ruajtja e dokumenteve

1. Sipas nenit 11 të kësaj Marrëveshjeje, Përfituesi do të ruajë për pesë vjet nga data e përfundimit të një projekti:

a) të gjitha dokumentet përkatëse për procedurat e prokurimit dhe dhënies së granteve, kontratat, shtesat, korrespondencën përkatëse dhe të gjitha dokumentet përkatëse, në lidhje me pagesat dhe rikuperimet për projektet e investimit të financuara nëpërmjet EWBIF-së;

b) të gjitha dokumentet që lidhen me zbatimin e mbështetjes në formën e huave, qoftë të kanalizuar drejtpërdrejt në thesaret e Përfituesit, ose nëpërmjet WBIF-së.

2. Periudha e përmendur në paragrafin 1 do të ndërpritet ose në rast të proceseve ligjore, duke përfshirë hetimet nga OLAF-i ose hetimet dhe ndjekjet penale nga EPPO dhe auditimet nga ECA ose me një kërkesë të arsyetuar siç duhet të Komisionit.

TITULLI VII

MONITORIMI, RAPORTIMI DHE VLERËSIMI

Neni 25

Kërkesat e përgjithshme të raportimit për Përfituesit

1. Komisioni dhe Përfituesi do të krijojnë një komitet monitorimi për Facilitetin e Reformës dhe të Rritjes, jo më vonë se 6 muaj pas hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

2. Komiteti i Monitorimit të Instrumentit të Reformës dhe Rritjes do të vlerësojë shkallën dhe cilësinë e zbatimit të të gjitha reformave dhe të investimeve në drejtim të përmbushjes së objektivave të përcaktuara në Agjendën e Reformës dhe në Rregulloren (BE) 2024/1449.

Për këtë qëllim, Përfituesi do të monitorojë rregullisht dhe sistematikisht, në nivel politik dhe teknik, dhe do të zbatojë rregullime raportimi për të informuar mbi progresin drejt arritjes së rezultateve të planifikuara, duke siguruar kështu që raportimi të Komisionit të jetë i qëndrueshëm dhe gjithëpërfshirës.

Rregullimet për monitorimin dhe raportimin do të përfshijnë të gjitha elementet e mëposhtme:

i. struktura institucionale (duke përfshirë rregullimet e nevojshme të koordinimit dhe zinxhirin e miratimit të palëve të interesuara që do të sigurojnë saktësinë e raportimit);

ii. informacionin që do të përdoret dhe jepet dhe planifikimin e brendshëm të disponueshmërisë së këtij informacioni;

iii. proceset e kontrollit të cilësisë që rregullojnë mbledhjen dhe analizën e të dhënave përkatëse (duke përfshirë, kur është e nevojshme, rregullimet për garantimin e cilësisë për mbledhjen e të dhënave nga partnerët e mëvonshëm – duke përfshirë ndarjen e të dhënave (d.m.th. sipas gjinisë, moshës, rurale/urbane etj.); dhe

iv. parashikimet për vlerësimin e palës së tretë, kur është e nevojshme. Nëse ka mangësi serioze që ndikojnë në cilësinë e informacionit të përdorur, Përfituesi do të specifikojë pasojat dhe masat lehtësuese të parashikuara në përputhje me rrethanat.

Monitorimi dhe raportimi do të duhet, gjithashtu, të marrin në konsideratë masën në të cilën reformat dhe investimet përkatëse marrin parasysh parimin “mos lejo asnjë prapa” dhe kontribuojnë në barazinë gjinore dhe fuqizimin e grave.

Gjithashtu, Përfituesi do të angazhohet të sigurojë që një sistem i tillë të jetë i pavarur dhe mund të garantojë llogaridhënie dhe transparencë efektive në zbatimin e buxhetit të Bashkimit.

3. Komiteti i Monitorimit do të përbëhet nga përfaqësues të Komisionit, Koordinatorit dhe autoriteteve dhe organeve të tjera përkatëse të Përfituesit dhe, sipas rastit, donatorët dypalësh, organizatat ndërkombëtare, institucionet financiare ndërkombëtare dhe palët e tjera të interesuara, si shoqëria civile dhe organizatat e sektorit privat.

4. Një përfaqësues i Komisionit dhe i Koordinatorit do të bashkëkryesojnë mbledhjet e Komitetit të Monitorimit të Instrumentit të Reformës dhe Rritjes.

5. Komiteti i Monitorimit do të mbledhet të paktën një herë në vit. Takimet *ad hoc* mund të thirren, gjithashtu, me nismën e Komisionit ose të Përfituesit, veçanërisht për të diskutuar tema specifike.

6. Për të garantuar një koordinim efektiv gjatë zbatimit të Facilitetit, përfaqësuesit e Komisionit, Zyrës së Koordinatorit dhe institucioneve të tjera të Përfituesit do të zhvillojnë takime të rregullta në nivel teknik për të diskutuar investimet dhe reformat në Agjendën e Reformës, të cilat mund të krijojnë sfida specifike zbatimi dhe/ose ndonjë risk madhor për planifikimin kohor për realizimin e çdo hapi, veçanërisht kur kjo mund të ketë implikime për afatin kohor të kërkesës shoqërore për lirimin e fondeve.

7. Të dhënat e monitorimit të mbledhura dhe të trajtuara nga Përfituesi:

a) Do të përfshihen në një raport gjashtëmujor mbi përmbushjen e kushteve të pagesës të Agjendës së Reformës, i cili do të shoqërojë të gjitha kërkesat për lirimin e fondeve. Çdo raport do të japë një përshkrim të saktë të zbatimit të reformave themelore të matura nga treguesit përkatës (dhe bazat përkatëse të referimit dhe hapat cilësorë dhe sasiorë).

b) Do të përfshihen në një raport vjetor mbi ecurinë e përgjithshme të Agjendës së Reformës në drejtim të arritjes së objektivave të përgjithshëm dhe specifikë të Facilitetit, në përputhje edhe me treguesit e përfshirë në Agjendën e Reformës, duke përdorur formatin e ofruar nga Komisioni. Kjo do të kontribuojë në monitorimin vjetor të Facilitetit nga Komisioni, në përputhje me nenin 25 të Rregullores (BE) 2024/1449. Raporti përfundimtar vjetor do të mbulojë të gjithë periudhën e zbatimit të Agjendës së Reformës. Raporti vjetor do të dorëzohet së bashku me Programin Ekonomik dhe të Reformës së Përfituesit, nëse është e mundur, jo më vonë se data 1 mars e çdo viti. Raporti vjetor do të përmbushë, gjithashtu, kërkesat e raportimit të përcaktuara në nenin 28 të Rregullores (BE) 2024/1449.

8. Për të mundësuar që Komisioni të monitorojë Instrumentin e Facilitetit, Përfituesi do të bëjë rregullimet e nevojshme për t'i dhënë Komisionit akses të plotë në të dhënat themelore të monitorimit.

9. Komisioni mund të ndërmarrë vlerësime shtesë, si nëpërmjet stafit të tij dhe/ose konsulentëve të pavarur të rekrutuar drejtpërdrejt nga Komisioni për rishikime të pavarura monitorimi.

1. Të gjitha raportet, deklaratat, deklaramet dhe llogaritë në lidhje me përgatitjen ose zbatimin e asistencës në kuadër të Instrumentit të Facilitetit, do t'i jepen Komisionit në gjuhën angleze.

Neni 27

Informacioni për kontekstin e vlerësimeve *ex-post* të Instrumentit të Reformës dhe Rritjes nga Komisioni

1. Përfituesi do të lehtësojë aksesin e Komisionit te palët e interesuara dhe në të gjithë informacionin përkatës, duke përfshirë të dhënat themelore të monitorimit, vlerësimet dhe/ose studimet e tjera që Përfituesi mund të kryejë në kuadër të Instrumentit të Facilitetit, të cilat janë të nevojshme që Komisioni të kryejë vlerësimin *ex-post* të përmendur në nenin 27 të Rregullores (BE) 2024/1449 pas dhjetorit 2027 dhe deri më dhjetor 2031.

TITULLI VIII DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Neni 28

Hyrja në fuqi

1. Kjo Marrëveshje, pas nënshkrimit të saj nga Palët, do të hyjë në fuqi në datën kur Përfituesi njofton me shkrim Komisionin për përfundimin e të gjitha procedurave të brendshme të nevojshme për hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

2. Marrëveshja do të mbetet në fuqi derisa të përfundojnë të gjitha masat e financuara nga Instrumenti i Facilitetit, të gjitha veprimet e nevojshme për të mbrojtur interesat financiarë të Bashkimit dhe të gjitha detyrimet financiare që rrjedhin nga zbatimi i kësaj Marrëveshjeje ndërmjet Palëve.

Neni 29

Ndryshimet

1. Çdo ndryshim i kësaj Marrëveshjeje ndërmjet Palëve do të bëhet me shkrim dhe mund të marrë formën e një shkëmbimi letrash. Çdo ndryshim do të jetë pjesë e kësaj Marrëveshjeje.

2. Çdo ndryshim i kësaj Marrëveshjeje ndërmjet Palëve do të hyjë në fuqi në datën kur Përfituesi njofton me shkrim Komisionin për përfundimin e të gjitha procedurave të brendshme të nevojshme për hyrjen në fuqi të ndryshimit.

3. Pa cenuar paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, Komisioni mund të ndryshojë në mënyrë të njëanshme çdo aneks. Komisioni do të njoftojë Përfituesin për çdo ndryshim të tillë.

Neni 30

Pezullimi i Marrëveshjes

1. Marrëveshja e mund të pezullohet në rastet e mëposhtme:

- Komisioni mund të pezullojë zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, nëse BE-ja ose Përfituesi vendos të pezullojë ose të pushojë procesin e anëtarësimit në BE;

- Komisioni mund të pezullojë zbatimin e kësaj Marrëveshjeje nëse Përfituesi shkel parakushtet e përcaktuara në nenin 5(1) të Rregullores (BE) 2024/1449 ose një detyrim sipas kësaj Marrëveshjeje dhe/ose sipas marrëveshjes së huas.

- Komisioni mund të pezullojë zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, nëse Përfituesi shkel një detyrim në lidhje me respektimin e të drejtave të njeriut, parimeve të demokracisë dhe sundimit të ligjit, ose në raste të rënda të korrupsionit;

- Kjo Marrëveshje mund të pezullohet në rastet e forcës madhore. “Forcë madhore” është çdo situatë ose ngjarje e paparashikueshme dhe jashtëzakonshme përtej kontrollit të palëve që pengon secilën prej tyre në përmbushjen e detyrimeve të tyre, e cila nuk i atribuohet një gabimi apo pakujdesie nga ana e tyre

(ose nga ana e kontraktuesve, agjentëve apo të punësuarve të tyre) dhe që rezulton e pakapërcyeshme, pavarësisht kujdesit të duhur. Defektet në pajisje ose në materiale apo vonesat në vënien e tyre në dispozicion, mosmarrëveshjet në punë, grevat ose vështirësitë financiare nuk mund të përdoren si forcë madhore. Një Palë nuk mund të konsiderohet se ka shkelur detyrimet të saj, nëse pengohet t'i përmbushë nga një rast i forcës madhore, për të cilin Pala tjetër është informuar në mënyrën e duhur. Një Palë që përballet me forcë madhore duhet të informojë Palën tjetër pa vonesë, duke deklaruar natyrën, kohëzgjatjen e mundshme dhe efektet e parashikueshme të problemit, dhe ndonjë masë për minimizimin e dëmit të mundshëm. Asnjë nga Palët nuk mund të shpallet përgjegjëse për shkelje të detyrimeve të saj sipas kësaj Marrëveshjeje, nëse pengohet në përmbushjen e tyre, për shkak të një force madhore, me kusht që të marrë masat për të minimizuar çdo dëm të mundshëm.

2. Komisioni mund të pezullojë këtë Marrëveshje pa njoftim paraprak.

3. Komisioni mund të marrë të gjitha masat e nevojshme paraprake para se të ndodhë pezullimi.

4. Kur njoftohet pezullimi, duhet të specifikohen pasojat për zbatimin e Instrumentit të Facilitetit.

5. Palët fillojnë zbatimin e kësaj Marrëveshjeje menjëherë pasi këtë e lejojnë kushtet, me miratimin paraprak me shkrim të Komisionit. Kjo bëhet pa cenuar ndonjë ndryshim të kësaj Marrëveshjeje që mund të jetë i nevojshëm për t'u përshtatur me kushtet e reja të zbatimit, ose ndërprerjen e kësaj Marrëveshjeje në përputhje me nenin 31.

Neni 31

Ndërprerja e Marrëveshjes

1. Nëse çështjet që çuan në pezullimin e kësaj Marrëveshjeje nuk janë zgjidhur brenda një periudhe maksimale prej 180 ditësh, secila Palë mund ta ndërpresë këtë Marrëveshje me një njoftim 30 ditë para.

2. Pa cenuar paragrafin 1, nëse në çdo kohë, Komisioni çmon se qëllimi i kësaj Marrëveshjeje nuk mund të realizohet më në mënyrë efektive ose të përshtatshme, kjo Marrëveshje mund të ndërpritet duke dërguar një njoftim të arsyetuar me shkrim 30 ditë para.

3. Pa cenuar nenin 28(2), pasojat e kësaj ndërprerjeje në zbatimin e Instrumentit të Facilitetit mund të analizohen, sipas nevojës, dhe të përcaktohen rast pas rasti.

Neni 32

Komunikimi dhe shkëmbimi i informacionit

1. Komisioni cakton Drejtorinë e Përgjithshme për Fqinjësinë dhe Negociatat e Zgjerimit, ose çdo drejtori të përgjithshme pasardhëse në të ardhmen, si interlokutor/pjesëmarrës në negociatat për monitorimin e zbatimit të Instrumentit të Facilitetit dhe të kësaj Marrëveshjeje në emër të Komisionit.

2. Çdo komunikim në lidhje me këtë Marrëveshje do të bëhet me shkrim dhe në gjuhën angleze. Çdo komunikim duhet të nënshkruhet dhe të jepet si dokument origjinal ose dokument origjinal i skanuar.

3. Çdo komunikim në lidhje me këtë Marrëveshje do të dërgohet në adresat e mëposhtme:

Për Komisionin:

Komisioni Evropian

Drejtoria e Përgjithshme e Negociatave për Fqinjësinë dhe Zgjerimin

Në vëmendje të Drejtorit të Ballkanit Perëndimor

Rue de la Loi 200/Wetstraat 200, 1049 Bruxelles/Brussel, Belgium (Belgjikë)

Email: NEAR-D@ec.europa.eu

Për Përfituesin:

Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë

Agjencia Shtetërore e Programimit Strategjik dhe Koordinimit të Ndihmës (SASPAC) dhe Koordinatorin Kombëtar për IPA-n

Znj. Eridana Çano, Drejtore e Përgjithshme, SASPAC dhe Koordinatore Kombëtare për IPA-në

Rruga e Kuvajtit, Tiranë, Shqipëri

Email: Eridana.Cano@saspac.gov.al

Neni 33

Legjislacioni dhe juridiksioni rregullues

1. Kjo Marrëveshje dhe çdo detyrim jashtëkontraktor që rrjedh nga ose në lidhje me të, do të rregullohet dhe interpretohet në përputhje me legjislacionin e Bashkimit Evropian, të plotësuar, kur është e nevojshme, nga legjislacioni i Luksemburgut.

2. Palët angazhohen të paraqesin çdo mosmarrëveshje që mund të lindë mbi ligjshmërinë, vlefshmërinë, interpretimin ose zbatimin e kësaj Marrëveshjeje në juridiksionin ekskluziv të Gjykatës së Drejtësisë së Bashkimit Evropian, në përputhje me nenin 272 të Traktatit për Funkcionimin e Bashkimit Evropian (TFBE).

3. Vendimet e Gjykatës së Drejtësisë së Bashkimit Evropian do të jenë plotësisht të detyrueshme për dhe të zbatueshme nga Palët.

4. Komisioni mund të zbatojë çdo vendim në lidhje me paragrafin 3 të këtij neni, të marrë nga Gjykata e Drejtësisë e Bashkimit Evropian, Përfituesi, në gjykatat e Përfituesit, në përputhje me procedurat e njohjes dhe të ekzekutimit të vendimeve të gjykatave të huaja të përcaktuara në legjislacionin e Përfituesit.

5. Në këtë mënyrë, Përfituesi heq dorë në mënyrë të pakthyeshme dhe të pakushtëzuar nga çdo imunitet për të cilin ai ka ose mund të ketë të drejtë, në lidhje me veten ose pasuritë e tij, nga proceset ligjore, në lidhje me këtë Marrëveshje, duke përfshirë, por jo vetëm, imunitetin nga padia, gjykimi ose urdhër tjetër, nga sekuestrimi, arrestimi ose vendimi i ndërmjetëm para vendimit gjyqësor, dhe nga ekzekutimi dhe përmbarimi kundër asetëve të tij, në masën që nuk ndalohet me ligj detyrues.

Neni 34

Rregullimet për dhënien e informacionit shtesë

1. Komisioni do të ketë mundësinë që të kërkojë informacion shtesë nga Përfituesi përpara kërkesës së radhës për lirim të fondeve. Nëse Përfituesi nuk arrin të përmbushë këtë afat, Komisioni do të lejohet të mos trajtojë kërkesat për lirim të fondeve derisa të jepet informacioni.

Neni 35

Parlamenti Evropian dhe Këshilli

1. Sipas nenit 11(7) të Rregullores (BE) 2024/1449, Përfituesi bie dakord që Komisioni t'i përcjellë Agjendën e Reformës Parlamentit Evropian dhe Këshillit.

2. Sipas nenit 9(2) dhe nenit 17(4) të Rregullores (BE) 2024/1449, Përfituesi bie dakord që Komisioni mund t'i vendosë në dispozicion Parlamentit Evropian, sipas kërkesës, një kopje të kësaj Marrëveshjeje dhe një kopje të marrëveshjes së huas.

Neni 36

Aneksat

Aneksat e mëposhtme përbëjnë pjesë integrale të kësaj Marrëveshjeje:

Aneksi A: Modeli i kërkesës për lirim të fondeve

Aneksi B: Modeli i deklaratës së garancisë

Aneksi C: Raportimi i parregullsive

Aneksi D: Përkufizime të mëtejshme për qëllim të mbrojtjes së interesave financiare të BE-së

Nënshkrimet

Kjo Marrëveshje është bërë në dy kopje origjinale në gjuhën angleze.

Nënshkruar për dhe në emër të Përfituesit, në _____ më _____

nga _____

Znj. Eridana Çano
Drejtoare e Përgjithshme, SASPAC dhe Koordinatorë Kombëtare për IPA-në

Nënshkruar për dhe në emër të Bashkimit Evropian, në Bruksel më

nga _____
Znj Valentina Superti
Drejtoare për Ballkanin Perëndimor

ANEKSI A
MODELI I KËRKESES PËR LIRIMIN E FONDEVE

Vendi, data

Ambasador x
Delegacioni/Zyra e BE-së në xxx
XXXXXXXXXXXX

Deklaroj se për zbatimin e ndihmës financiare të BE-së për *[Përfituesin e Instrumentit të Reformës dhe Rritjes]*, në kuadër të Instrumentit të Facilitetit për periudhën (TMX/VV), bazuar në gjykimin tim dhe informacionin që kam në dispozicion, si dhe në të dhënave bashkëlidhur, kushtet e pagesës të përcaktuara në Agjendën e Reformës së *[Përfituesit të Instrumentit të Reformës dhe Rritjes]* për hapat e mëposhtëm janë përmbushur:

Reforma	Hapi	Vlera financiare
1	1,1	(X) EURO
1	1,2	(X) EURO
		Totali

Bazuar në sa më sipër, kërkoj që shuma prej (X) euro të vihet në dispozicion, (Y) euro të disbursohet drejtpërdrejt në thesarin e *[Përfituesit të Instrumentit të Reformës dhe Rritjes]* dhe (Z) euro të vendoset në dispozicion nëpërmjet Kuadrit të Investimit në Ballkanin Perëndimor (WBIF), nga të cilat (A) euro në formën e huas dhe (B) EURO në formën e mbështetjes së pakthyeshme¹⁰¹¹.

Gjeni bashkëlidhur një vlerësim të çdo hapi, të dhënat e kërkuara që tregojnë përmbushjen e kënaqshme të hapave cilësorë dhe sasiorë të përcaktuar në aneksin përkatës të vendimit zbatues të Komisionit¹² dhe informacion tjetër të kërkuar sipas nenit 14 të Marrëveshjes së Instrumentit.

Deklaroj, gjithashtu, se masat në lidhje me reformat për të cilat është deklaruar përmbushje e kënaqshme më parë, në vendimet e mëparshme të Komisionit, nuk janë anuluar nga *[Përfituesi i Instrumentit të Reformës dhe Rritjes]*.

(Vendi dhe data e lëshimit)
Nënshkrimi nga Koordinatori
(Mbiemri, emri, titulli ose funksioni)

ANEKSE

¹⁰ Sipas rregullave të përcaktuara në nenet 16 dhe 17, çdo këst do të tërheqë nga kontributet financiare indikative të përcaktuara në nenin 2, paragrafin 2, si më poshtë: a) 28.7% nga mbështetja e pakthyeshme dhe 24.8% nga huaja, totali 53.5%, që do të vendoset në dispozicion nëpërmjet Kuadrit të Investimeve në Ballkanin Perëndimor (WBIF); dhe b) 46.5% nga huaja që do të kanalizohet drejtpërdrejt në Thesar.

¹¹ Një kusht pararendës për disbursimin e huas në Thesar që do të kanalizohet nëpërmjet WBIF-së, është dorëzimi i marrëveshjes së nënshkruar të kontributit me WBIF-në. Kjo marrëveshje e nënshkruar duhet të sigurohet përpara se të kryhet çdo disbursim huaje.

¹² [referenca e numrit CID, data]

Përmbledhja e auditit e bërë nga autoritetet relevante, duke përfshirë dobësitë e identifikuar, si dhe çdo masë korrigjuese të ndërmarrë.

1. Fisha që do të përdoret për çdo hap:

Hapi në rishikim	[Lutem kopjoni nga Agjenda e Reformave]
Baza e referimit	[Lutem kopjoni nga Agjenda e Reformave]
Afati i hapit	[muaji/viti]
Rezultatet aktuale	[Jepni një analizë të detajuar të përmbushjes së hapit ose justifikimit për mospërmbushjen e hapit]
Të dhënat e ofruara	[Jepni burimin specifik të verifikimit që vërteton rezultatet]
Kontrollet e kryera gjatë verifikimit të hapit dhe gjetjet përkatëse	[Jepni një përshkrim të masave të ndërmarra për të kontrolluar që hapi është përmbushur në përputhje me rregullat e aplikueshme dhe gjetjet përkatëse]
Konkluzioni i qartë për arritjen e hapit	[realizuar plotësisht ose nuk është realizuar/realizuar pjesërisht (e vlefshme vetëm në fund të periudhës së tolerancës)]

Udhëzuesi për hapat sasiorë të realizuar pjesërisht

Për hapat sasiorë (d.m.th. hapat objektivisht të matshëm), një normë përmbushjeje e pjesshme e përcaktuar si një nivel realizimi më pak se 100%, do të garantonte një lirim të pjesshëm të fondeve në fund të periudhës së tolerancës, të zbatueshme sipas parametrave të mëposhtëm:

- 0% disbursim për një nivel realizimi ndërmjet 0% dhe 49%;
- 50% disbursim për një nivel realizimi ndërmjet 50% dhe 89%;
- 100% disbursim për një normë realizimi prej 90%–100% ose më lart.

Nëse hapi nuk përmbushet brenda afatit, autoritetet do ta ri-paraqesin hapin për departamentet përkatëse të Komisionit për ta vlerësuar atë në fund të periudhës së tolerancës. Disbursimet e pjesshme do të kryhen vetëm pas vlerësimit në fund të periudhës së tolerancës. Nëse hapi është përmbushur pjesërisht, atëherë parametrat e mësipërm do të zbatohen në llogaritjen e shumës së detyrimit. Nëse hapi është përmbushur në një nivel më të ulët se 50%, atëherë fondet do të mbahen në përputhje me dispozitat në fuqi (neni 21 i Rregullores (BE) 2024/1449).

Për hapat apo nënhapat cilësorë, realizimi i pjesshëm nuk është i mundur.

Udhëzuesi për të dhënat që duhet të jepen

Të dhënat që shoqërojnë kërkesën për lirimin e fondeve, duhet:

- të tregojnë përmbushje të kënaqshme të hapit (nuk është e nevojshme të ngarkoni të dhëna përtej asaj që kërkohet);
- të kenë emra të shkurtër, por të qartë dhe unikë të dosjeve që i referohen qartë hapit në fjalë dhe që numërohen për të lejuar një referencë unike dhe treguar qartë përmbajtjen e saj;
- të përshijnë identifikuesit përkatës, si referenca në Fletoren Zyrtare, datën e botimit dhe nenet që tregojnë hyrjen në fuqi (i njëjti format për referencën në tekste ligjore duhet të përdoret në të gjitha rastet);
- të përshijnë identifikimin e nënshkruesit/sve (funksionin, jo emrat) dhe autoritetin që ata përfaqësojnë, çdo varg identifikues të numrave dhe/ose karaktereve dhe numrin e protokollit, nëse jepet (për dokumente joligjore) dhe të mbajnë numrin e regjistrimit (për shembull dokumentet kadastrale, regjistrin e shoqërive tregtare, regjistrin e anijeve etj.), nëse figurojnë në ndonjë lloj regjistri zyrtar;
- të shoqërohen me një link në faqen e internetit ku publikohen të dhënat (ose në rast se dokumenti ngarkohet në një platformë elektronike, duhet të përmendet platforma dhe çdo numër reference që lejon aksesin në të);
- të paraqiten në mënyrë të qartë dhe të organizuar, duke përmbajtur referenca të qarta të kryqëzuara/krahasuese për kërkesën të cilën të dhënat supozohet të vërtetojnë;
- të japin garanci të arsyeshme që janë përmbushur elementet përbërëse të hapit – për këtë qëllim, të dhënat e ofruara duhet të jenë parësore dhe të drejtpërdrejta që tregojnë përmbushjen e kërkesës përkatëse; nuk pranohen vetëdeklarimet.

Përmbushja e kënaqshme e çdo hapi duhet të justifikohet, duke siguruar të dhëna dhe dokumentacion zyrtar. Kjo duhet të përfshijë të pakten:

- një dokument përmbledhës që ofron një vlerësim të qartë sesi hapat sasiorë ose cilësorë (duke përfshirë të gjithë elementet përbërëse) janë përmbushur në mënyrë të kënaqshme në përputhje me dispozitat e përcaktuara në përshkrimin e hapit, siç parashikohet në Agjendën e Reformës dhe aneksin I shoqërues;

- për hapat që kërkojnë hyrjen në fuqi të një akti ligjor: një kopje të botimit në Fletoren Zyrtare të aktit ligjor përkatës;

- për hapat që kërkojnë miratimin e një strategjie/ plani veprimi/ udhërrëfyesi/ çdo akt tjetër publik që nuk konsiderohet akt ligjor: një kopje të aktit që miraton zyrtarisht strategjinë dhe një linku në faqen e internetit ku mund të konsultohet strategjia;

- për hapat që kërkojnë nxjerrjen e një raporti që nuk është publikuar: një kopje të raportit të brendshëm ose të jashtëm, të miratuar nga instanca përgjegjëse (p.sh. ministri, drejtuesi i zyrës, organi menaxhues...);

- për hapat që kërkojnë që një infrastrukturë/sistem/shërbim i caktuar të vihet në funksionim: certifikatat e përfundimit të nënshkuara nga kontraktori dhe autoriteti kompetent, në përputhje me legjislacionin kombëtar që tregojnë se sistemi është ngritur dhe është funksional, të shoqëruara me dëshmi që do të vihet në përdorim (p.sh. akses i Përfituesve në agjenci të reja);

- nëse matja e nivelit të realizimit të një hapi kërkon që t'i bëhet referencë të dhënave zyrtare statistikore: përmendja e qartë e burimeve zyrtare statistikore;

- çdo dokument tjetër përkatës që çmohet i rëndësishëm për justifikimin ligjor formal të përmbushjes së kënaqshme të hapit sasior ose cilësor, në përputhje me parashikimet e Agjendës së Reformës dhe Aneksit të Agjendës së Reformës.

Perspektivat e realizimit të hapave të kërkuar për lirim të ardhshëm të fondeve

- Kjo pjesë do të ofrojë një vlerësim të mundësive të përmbushjes së hapave për lirim të ardhshëm të fondeve, bazuar në progresin e regjistruar më sipër.

ANEKSI B MODELI I DEKLARATËS SË GARANCISË

Unë, i nënshkruari, [Emri Mbiemri], në cilësinë time si Koordinator,

Deklaroj se, për zbatimin e ndihmës financiare të Bashkimit për [Përfituesin e Instrumentit të Reformës dhe Rritjes], në kuadër të Instrumentit për periudhën XX/YY, bazuar në gjykimin tim dhe në informacionin që kam në dispozicion, në veçanti rezultatet e sistemeve kombëtare të kontrollit dhe auditimit të përshkruara në Agjendën e Reformës:

1. Fondet janë përdorur për qëllimin e tyre të synuar, siç përcaktohet në nenin 1(1) të Marrëveshjeve të Instrumentit dhe Huas ndërmjet Komisionit dhe [Përfituesit të Instrumentit të Reformës dhe Rritjes].

2. Informacioni i paraqitur me kërkesën për lirim të fondeve është i plotë, i saktë dhe i besueshëm; justifikon siç duhet që hapat cilësorë dhe sasiorë janë përmbushur në mënyrë të kënaqshme dhe që ekziston gjurma e auditimit, e cila tregon realizimin e këtyre hapave.

3. Sistemet e kontrollit në zbatim japin garancitë e nevojshme që financimi i dhënë është përdorur në përputhje me të gjitha rregullat e zbatueshme, veçanërisht për parandalimin, zbulimin dhe korrigjimin e mashtrimit, korrupsionit, konfliktit të interesave dhe parregullsive.

4. Rregullimet në fuqi japin garancinë e nevojshme që fondet e ofruara nuk kanë rezultuar në financim të dyfishtë nga Instrumenti i Facilitetit dhe programe apo instrumente të tjera të Bashkimit, si edhe donatorë të tjerë.

Një përmbledhje e auditimeve kombëtare të kryera në lidhje me paragrafët 1 deri në 4 më sipër, me një analizë të pikave të dobëta të konstatuara dhe veprimeve korrigjuese të ndërmarra ose të të planifikuara, plotëson këtë deklaratë garancie. [Në përmbledhjen shoqëruese të auditimeve, nuk janë konstatuar shkelje për sa u përket mashtrimit, korrupsionit apo konfliktit të interesit.] [Në përmbledhjen shoqëruese të auditimeve janë konstatuar shkeljet e mëposhtme për sa u përket mashtrimit, korrupsionit apo konfliktit të interesit: (identifikoni dhe specifikoni veprimet korrigjuese të ndërmarra)]

Konfirmoj se parregullsitë e identifikuara gjatë raporteve përfundimtare të auditimit ose kontrollit për zbatimin e Agjendës së Reformës janë korrigjuar dhe rikuperuar në mënyrë të duhur nga përfituesit fundorë ose janë në proces korrigjimi dhe rikuperimi. Sipas nevojës, mangësitë në sistemin e kontrollit të theksuara në ato raporte janë ndjekur në mënyrë të përshtatshme ose janë në proces të ndjekjes, veçanërisht për veprimet e mëposhtme të nevojshme korrigjuese: (nëse është e nevojshme, specifikoni se cilat veprime korrigjuese janë ende në proces, në datën e nënshkrimit të deklaratës).

Në përfundim, konfirmoj se nuk jam në dijeni të ndonjë çështjeje të pazbuluar reputacioni për zbatimin e programit.

(Vendi dhe data e lëshimit)

Nënshkrimi

(Mbiemri, emri, titulli ose funksioni)

ANEKSI C RAPORTIMI I PARREGULLSIVE

Klauzola 1 Përkufizimet

Për qëllime të raportimit të parregullsive, përfshirë mashtrimin, do të zbatohen përkufizimet e përcaktuara në aneksin D, për mbrojtjen e interesit financiar të Bashkimit.

Klauzola 2 Raportimi i parregullsive

1. Përfituesi do t'i raportojë Komisionit pa vonesë çdo parregullsi, duke përfshirë mashtrimin e dyshuar, mashtrimin, korrupsionin dhe aktivitete të tjera të paligjshme, të cilat kanë qenë objekt i një konstatimi parësor administrativ ose gjyqësor, dhe do ta informojë atë mbi ecurinë e procedurave administrative dhe ligjore.

Parregullsitë për një shumë më të ulët sesa 300 euro në kontributin e BE-së, nuk do të raportohen. Kjo dispozitë nuk zbatohet për parregullsitë që shkaktojnë fillimin e proceseve administrative ose gjyqësore në nivel kombëtar, për të vërtetuar praninë e mashtrimit ose veprave të tjera penale.

Në atë raport, Përfituesi në të gjitha rastet do të japë detajet e mëposhtme:

- a) Emrin dhe numrin e programit/veprimit në fjalë;
- b) Identitetin e personave fizikë dhe juridikë të përfshirë ose të çdo subjekti tjetër pjesëmarrës dhe rolin e tyre;
- c) Identifikimin e rajonit ose të zonës ku është kryer operacioni, duke përdorur informacionin e duhur;
- d) dispozitat që janë shkelur;
- e) datën dhe burimin e pjesës së parë të informacionit që çon në dyshimin se është kryer një parregullsi;
- f) natyrën, qëllimet dhe sjelljet dhe praktikmat materiale të përdorura në kryerjen e parregullsive;
- g) sipas rastit, nëse praktika krijon dyshime për mashtrim;
- h) mënyrën sesi është zbuluar parregullsia;
- i) sipas rastit, Shtetet Anëtare dhe/ose vendet e treta të përfshira;
- j) periudhën gjatë së cilës, ose momentin kur është kryer parregullsia;
- k) datën e vërtetimit të konstatimit parësor administrativ ose gjyqësor për parregullsinë;
- l) shumën totale të shpenzimeve të pranueshme të specifikuara nga kontributi i Bashkimit, kontributin e Përfituesit dhe kontributin privat;
- m) shpenzimet e cenuara nga parregullsia, të specifikuara nga kontributi i Bashkimit dhe kontributi i Përfituesit;
- n) shumën që do të ishte paguar në mënyrë të paligjshme nëse parregullsinë nuk do të ishte identifikuar, sipas kontributit të Bashkimit dhe kontributit të Përfituesit;
- o) natyrën e shpenzimeve të parregullta;
- p) pezullimin e pagesave, nëse ka, dhe mundësinë e rikuperimit;
- q) nëse ka, arsyet për çdo braktisje të procedurave të rikuperimit;
- r) nëse ka, numri i plotë i çështjes OLAF/EPPO.

2. Kur një pjesë e informacionit të përmendur në paragrafin 1 dhe në veçanti informacioni mbi praktikmat e përdorura në kryerjen e parregullsisë dhe mënyrën në të cilën u zbulua, nuk është në dispozicion ose duhet të korrigohet, Përfituesi duhet t'i japë Komisionit pa vonesë informacionin e munguar ose të saktë.

3. Nëse dispozitat përkatëse ligjore kombëtare parashikojnë konfidencialitetin e hetimeve, komunikimi i informacionit do të kushtëzohet nga autorizimi i trupit gjyqësor ose gjykatës kompetente.

Klauzola 3 Informacioni për sanksionet

1. Përfituesi do t'i japë Komisionit pa vonesë, duke iu referuar çdo raporti të mëparshëm të bërë sipas klauzolës 2, detaje në lidhje me fillimin, përfundimin ose braktisjen e çdo procedure për vendosjen e sanksioneve administrative ose penale në lidhje me parregullsitë e raportuara, si edhe me rezultatin e këtyre procedurave.

a) Në lidhje me parregullsitë për të cilat janë vendosur sanksione, Përfituesi duhet të specifikojë, gjithashtu:

b) nëse sanksionet kanë natyrë administrative apo penale;

c) nëse sanksionet rezultojnë nga një shkelje e ligjit të Bashkimit ose të Përfituesit;

d) dispozitat ku parashikohen sanksionet;

e) nëse është konstatuar mashtrim.

2. Me kërkesë me shkrim të Komisionit, Përfituesi do të japë informacion shtesë për një parregullsi specifike ose grup parregullsish.

Klauzola 4 Raportimi elektronik nëpërmjet Sistemit të Menaxhimit të Parregullsive (IMS)

Informacioni i përmendur në klauzolat 2 dhe 3 do të dërgohet në gjuhën angleze, me rrugë elektronike, duke përdorur Sistemin e Menaxhimit të Parregullsive (IMS) të krijuar nga Komisioni për këtë qëllim.

Klauzola 5 Përdorimi i informacionit

Komisioni mund të përdorë çdo informacion me natyrë të përgjithshme ose operacionale të komunikuar nga Përfituesit e Instrumentit, sipas këtyre dispozitave për të kryer analizat e riskut, duke përdorur, gjithashtu, mbështetjen e teknologjisë së informacionit, dhe në bazë të informacionit të marrë, mund të nxjerrë raporte dhe të zhvillojë sisteme që shërbejnë për të identifikuar riskun në mënyrë më efektive. OLAF-i, ECA dhe EPPO-ja mund të përdorin informacionin sipas mandatit të tyre.

Klauzola 6 Përdorimi i euros

Euro do të përdoret si monedhë për raportimin e parregullsive. [Nëse është e zbatueshme: Përfituesi do të konvertojë shumat e shpenzimeve të kryera në monedhën e tij në euro. Këto shuma do të konvertohen në euro, duke përdorur kursin mujor të këmbimit të Komisionit në muajin gjatë të cilit është regjistruar shpenzimi. Kursi i këmbimit publikohet në mënyrë elektronike nga Komisioni çdo muaj.

Kur shumat lidhen me shpenzimet e regjistruara në llogaritë e autoriteteve të Përfituesit gjatë një periudhe më shumë se 1 muaj, mund të përdoret kursi i këmbimit në muajin gjatë të cilit shpenzimi është regjistruar për herë të fundit. Kur shpenzimi nuk është regjistruar në llogaritë e autoritetit të Përfituesit, do të përdoret kursi më i fundit i këmbimit i publikuar në mënyrë elektronike nga Komisioni.]

Klauzola 7 Mbrojtja e të dhënave personale

1. Përfituesit e instrumentit të Reformës dhe Rritjes dhe Komisioni do të marrin të gjitha masat e nevojshme për të parandaluar çdo zbulim të paautorizuar ose akses në informacionin e përmendur në klauzolat 2 dhe 3.

Informacioni i përmendur në klauzolat 2 dhe 3 nuk mund t'u dërgohet personave të tjerë përveç atyre të Përfituesit ose brenda institucioneve, agjencive, zyrave dhe organeve të Bashkimit, detyrat e të cilëve kërkojnë që ata të kenë akses në të, përveç rasteve kur Përfituesi që jep këtë informacion nuk e ka shprehur dakordësinë e tij shprehimisht.

2. Çdo e dhënë personale e përfshirë në informacionin e përmendur në klauzolat 2 dhe 3, do të përpunohet vetëm për qëllimin e specifikuar në ato dispozita.

ANEKSI D

PËRKUFIZIME TË MËTEJSHME PËR QËLLIM TË MBROJTJES SË INTERESAVE FINANCIARË TË BE-së

Për qëllim të mbrojtjes së interesave financiarë të Bashkimit, zbatohen përkufizimet e mëposhtme:

“Gabim” do të thotë gabime jo të qëllimshme administrative dhe teknike të kryera nga autoritetet e Përfituesit ose nga një marrës i asistencës në kuadër të Instrumentit të Facilitetit.

“Parregullsi” është çdo shkelje e një dispozite të rregullave dhe kontratave të zbatueshme që rezulton nga një veprim ose mosveprim i një operatori ekonomik ose autoriteteve të Përfituesit, që ka ose do të kishte efektin e cenimit të buxhetit të përgjithshëm të Bashkimit, duke ngarkuar një zë të pajustificuar të shpenzimeve në buxhetin e përgjithshëm.

“Operator ekonomik” është çdo person fizik ose juridik, duke përfshirë një ent publik ose një grup personash të tillë, i cili ofron të furnizojë produkte, të kryejë punë ose të ofrojë shërbime ose të furnizojë pasuri të paluajtshme.

“Parregullsi sistemike” është çdo parregullsi që mund të jetë me natyrë të përsëritur, me probabilitet të lartë për të ndodhur në lloje të ngjashme operacionesh, e cila rezulton nga një mangësi e rëndë në funksionimin efektiv të sistemeve të menaxhimit dhe kontrollit, duke përfshirë mungesën e krijimit të procedurave të duhura, në përputhje me rregullat në fuqi.

“Mashtrim në lidhje me shpenzimet” është çdo veprim ose mosveprim i qëllimshëm në lidhje me:

- përdorimin ose paraqitjen e deklaratave ose të dokumenteve të rreme, të pasakta ose të paplota që sjell si pasojë shpërdorimin ose mbajtjen e gabuar të fondeve nga buxheti i përgjithshëm i Bashkimit ose buxhetet e menaxhuara nga ose në emër të Bashkimit Evropian;

- moszbulimin e informacionit në kundërshtim me një detyrim specifik me të njëjtin efekt;

- keqpërdorimin e këtyre fondeve për qëllime të ndryshme nga ato për të cilat janë dhënë fillimisht.

“Mashtrim i dyshuar” është një parregullsi që shkakton fillimin e procedimeve administrative ose gjyqësore në nivel kombëtar për të vërtetuar praninë e sjelljes së qëllimshme, në veçanti mashtrimin, siç përmendet më sipër.

“Korrupsion aktiv” është veprimi i qëllimshëm i një personi, i cili premtan, ofron ose jep, drejtpërdrejt ose nëpërmjet një ndërmjetësi, avantazh të çfarëdo lloji për një nëpunës publik që ai vetë ose një palë e tretë të veprojë ose të mos veprojë në përputhje me detyrën ose të ushtrojë funksionet e tij në një mënyrë që dëmton ose mund të dëmtojë interesat financiare të Bashkimit.

“Korrupsion pasiv” është veprimi i qëllimshëm i një nëpunësi publik, i cili, drejtpërdrejt ose nëpërmjet një ndërmjetësi, kërkon ose merr përfitime të çfarëdo lloji, për veten ose për një palë të tretë, ose pranon premtim për një avantazh të tillë, për të vepruar ose për të mos vepruar në përputhje me detyrën ose ushtruar funksionet e tij në një mënyrë që dëmton ose mund të dëmtojë interesat financiare të Bashkimit.

“Konflikt i interesave”, në përputhje me nenin 61 të Rregullores Financiare do të thotë që ushtrimi i paanshëm dhe objektiv i funksioneve të një personi të përfshirë në zbatimin e mbështetjes financiare në kuadër të Instrumentit, rrezikohet për arsye që përfshijnë jetën familjare, emocionale, përkatësinë politike ose kombëtare, interesin ekonomik ose ndonjë interes tjetër personal direkt ose indirekt. Konflikti i interesave përfshin situata që objektivisht mund të perceptohen si konflikt interesash.

“Konstatim parësor administrativ ose gjyqësor” nënkupton një vlerësim të parë me shkrim nga një autoritet kompetent, qoftë administrativ apo gjyqësor, i cili përfundon mbi bazën e fakteve specifike se është kryer një parregullsi. Kjo nuk cenon mundësinë që ky përfundim mund të duhet të rishikohet ose tërhiqet më pas si rezultat i zhvillimeve në rrjedhën e procedurës administrative ose gjyqësore.

- Përkufizimet e renditura në këtë nen nuk do të interpretohen si të tilla që paraqesin lloje të reja të krimit në Kodin Penal të Përfituesit ose ndryshime të tij.